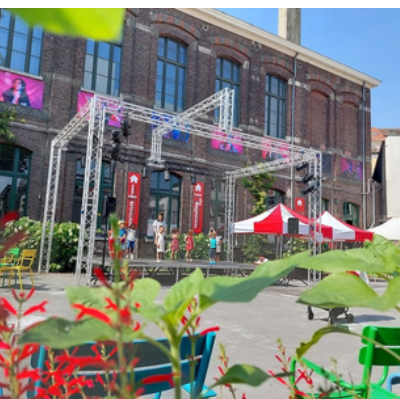

cultuur- en bibliotheek beleidsplan 2026 - 2031 Sint Jans Molenbeek

GC De Vaartkapoen
O.B. De Boekenmolen
Brede School Molenbeek
Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang
De Nederlandstalige cultuurdienst

ruimte

voor

**meer
stemmig
heid**

OVER HET PLAN

Voor u ligt het geïntegreerd cultuurbeleidsplan, het resultaat van een intensief traject dat O.B. De Boekenmolen, Brede School Molenbeek, Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang, GC De Vaartkapoen en de Nederlandstalige cultuurdienst samen doorlopen hebben om gedeelde ambities vorm te geven en ze ook de komende jaren te realiseren. De ambities zijn voor elk van de partners een leidraad, die richting geeft aan de eigen werking en samenwerking met andere partners.

Voor de drie decretale partners die aan het Vlaamse Bovenlokaal Cultuurdecreet van 8 maart 2024 verbonden zijn - de cultuurdienst, de bibliotheek en het gemeenschapscentrum - is het een beleidsdocument én tegelijk de subsidieaanvraag bij de Vlaamse overheid. Het plan volgt de indeling in missie, visie, strategische en operationele doelstellingen zoals dit beleidskader voorschrijft. Zij verantwoorden ook hun acties verder in een geconcretiseerd en gebudgetteerd actieplan.

Dit beleidsplan vormt tegelijkertijd ook voor het netwerk van strategische partners - zijnde de drie decretale partners, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en Brede School Molenbeek - een engagement om vanuit de eigen expertise en opdracht actief bij te dragen aan de realisatie van de gedeelde doelstellingen. Die laatste verantwoorden hun financiële engagements verder bij hun respectievelijke subsidiënten.

Elke doelstelling wordt gekaderd binnen de visie die dit beleidsplan wil uitdragen om ruimte te bieden voor meerstemmigheid (het volwaardig en vooral evenwaardig deelhebben in cultuur) in het licht van democratische waarden en respect.

GC De Vaartkapoen
O.B. De Boekenmolen
De Nederlandstalige cultuurdienst

en ook

Brede School Molenbeek
Het Huis van Culturen en Sociale
Samenhang

welkom, beste lezer

Als schepen bevoegd voor de Nederlandstalige cultuur in Sint-Jans-Molenbeek beschouw ik cultuur als een belangrijke pijler van ons lokaal samenleven. In een gemeente die wordt gekenmerkt door een grote diversiteit speelt de Nederlandstalige cultuur een bijzondere rol: ze is een drager van taal en identiteit, maar ook een open ruimte voor ontmoeting, creativiteit en dialoog.

Dit beleidsplan vertrekt vanuit een duidelijke overtuiging: cultuur moet toegankelijk zijn voor iedereen. Tegelijk willen we de Nederlandstalige cultuur in Molenbeek verder versterken en zichtbaar maken, als verbindende kracht binnen onze gemeente.

Dit document vormt dan ook een concreet en toekomstgericht kader voor een ambitieus cultuurbeleid, waarin participatie, toegankelijkheid en samenwerking centraal staan.

Ik nodig u uit om dit beleidsplan te lezen als een duidelijke keuze: investeren in een sterke, dynamische en verbindende Nederlandstalige cultuur in Sint-Jans-Molenbeek.

Saliha Raiss

Schepen van Nederlandstalige Aangelegenheden en Nederlandstalige Cultuur
Sint-Jans-Molenbeek

Sint-Jans-Molenbeek heeft bijna 100.000 inwoners. In Vlaanderen tellen alleen Antwerpen, Gent, Brugge en Leuven meer inwoners dan onze gemeente. Molenbeek heeft meer dan 152 nationaliteiten en is de jongste gemeente van het Brussels Gewest. Wat hadden we met deze jeugdige smeltkroes graag het traject gelopen naar Molenbeek Culturele Hoofdstad 2030! Wat een kans op hoop en perspectief voor onze jonge bevolking. Dat Leuven, en niet Molenbeek zich in 2030 Culturele Hoofdstad mag noemen, heeft onze feestvreugde natuurlijk getemperd. Toch voelen we meer dan ooit de noodzaak om samen te dromen, en ons geloof in cultuur als motor van een warme samenleving uit te spreken.

Dit lokaal Cultuurbeleidsplan vat dat geloof en onze ambities in heldere afspraken. Het is ontstaan uit overleg, en mikt op samenspraak en samenwerking tussen de Nederlandstalige partners voor meer cultuurbeleving, -participatie en – creatie. Het maakt ruimte voor meerstemmigheid en inclusie, en legt een stevige fundering voor onze werking van de komende jaren.

Met onze driedubbele missie – Muziek, Maatschappij, Molenbeek – onderschrijft de VK ten volle de ambities van dit cultuurbeleidsplan. We hebben heel wat om naar uit te kijken, en hopen de Molenbekenaars in grote getale in ons gemeenschapscentrum en onze concertzaal te ontvangen. Graag tot snel!

Ineke Le Compte, Voorzitter GC Vaartkapoen

Inhoud

welkom	3
inhoud	4
DEEL 1 VAN MISSIES EN MOLENBEEK NAAR GEDEELDE VISIE	6
Missies	7
decretale partners	7
lokale strategische partners	7
Molenbeek	8
geografische en demografische uitdagingen	8
sociale en culturele uitdagingen	9
Visie op cultuur in het Molenbeek van morgen	11
meerstemmigheid in een diverse inclusieve samenleving	11
third place & tiers lieux: van ontmoeting tot co-creatie	11
een overheid die ruimte maakt voor iedereen	12
visuele voorstelling van de visie	13
DEEL 2 VAN VISIE NAAR AMBITIES EN ACTIES	14
Toegepaste visie op Open space	15
Ambitie Open Space SD1. verbonden cultuurgemeenschap	16
Acties Open Space SD1. verbonden cultuurgemeenschap	17
OD1 waar we efficiënt samenwerken	17
OD2 waar we structureel met culturele netwerken samenwerken	19
OD3 waar we met intermediairen en toeleiders samenwerken	21
Ambitie Open Space SD2. duurzame cultuurpraktijk	23
Acties Open Space SD2. duurzame cultuurpraktijk	24
OD1 door continuïteit in initiatieven	24
OD2 door actieve cultuur - en groene rustplekken	25
OD3 door eigen ecologische keuzes	27
OD4 door ecologische bewustwording	28
Toegepaste visie Safe space	29
Ambitie Safe Space SD3. veilige, laagdrempelige en inclusieve ruimte	30
Acties Safe Space SD3. veilige, laagdrempelige en inclusieve ruimte	31
OD1 met veilig en toegankelijk onthaal	31
OD2 door drempels weg te werken	32
OD3 door kritisch denken en dialoog te stimuleren	34
OD4 door ruimte voor herkenning en expressie van de identiteit	35
OD5 door betaalbare infrastructuur	37
OD6 door een inclusieve vrijwilligerswerking	38

Toegepaste visie Brave space	39
Ambitie Brave Space SD4. een taalvriendelijke gemeente	40
Acties Brave Space SD4. een taalvriendelijke gemeente	41
OD1 door in te zetten op meertaligheid	41
OD2 door het Nederlands als gebruikstaal in de vrijetijd	42
OD3 door een gedeeld taalbeleid	44
Ambitie Brave Space SD5. talentontwikkeling	45
Acties Brave Space SD5. talentontwikkeling	46
OD1 door een brede waaier aan cursussen en projecten	46
OD2 door leer-en toonmomenten voor jongeren (14-26j)	47
OD3 door witruimte voor lokale kunstenaars	48
Toegepaste visie Commons	49
Ambitie in Commons SD6. stapsgewijs de regie uit handen	50
Acties Commons SD6. stapsgewijs de regie uit handen	51
OD1 in programmatie, inhoudelijke keuzes en werking	51
OD2 via co-creatieve broedplaatsen	53
OD3 via gedeelde digitale infrastructuur	54
 DEEL 3 OPENBARE BIBLIOTHEEK DE BOEKENMOLEN	 56
Visie op de bibliotheek van morgen in Molenbeek	57
Reguliere werking & statistiek van de bibliotheek	58
Publiekswerking en onthaal	58
Leesbevordering en cultuurparticipatie	58
Levenslang en Levensbreed leren	58
Collectiebeleid	59
Digitale dienstverlening	59
Partnerschappen, gemeenschapswerking en netwerking	59
Personeel en expertise	60
Evaluatie en kwaliteitszorg	60
Statistieken van de bibliotheek	60
 DEEL 4 MIDDELEN, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE	 61
Middelen voor cultuur	62
personeel & materiaal	62
financieel	63
infrastructuur	64
onder druk	65
Participatie: cultuur voor, door en met mensen	66
voor het plan	66
met het plan: uitvoering en evaluatie	67
Transparantie en communicatie	69
van het bibliotheek - en cultuurbeleidsplan	69
van en rond acties	70
tot slot	70
 DEEL 5 REFERENTIELIJST & STATISTIEKEN	 71
Referentielijst	72
statistieken	73

1

van missies en Molenbeek naar visie

Missies

DECRETALE PARTNERS

LOKALE STRATEGISCHE PARTNERS

Openbare bibliotheek De Boekenmolen

De Nederlandstalige Molenbeekse bibliotheek is een open, inclusieve, toegankelijke en veilige publieke ruimte waar iedereen kan lezen, leren, ontdekken en elkaar ontmoeten. Ze ondersteunt kinderen, jongeren, volwassenen en kwetsbare groepen in hun taalontwikkeling, meertaligheid, media- en digitale vaardigheden en kritisch denken.

Brede School Molenbeek

De brede school wil de ontwikkelingskansen van Nederlandstalige kinderen en jongeren in Molenbeek vergroten door een netwerk te vormen van scholen, organisaties, ouders en vrijwilligers. Dit gebeurt door een brede leer- en leefomgeving te creëren met een focus op talentontwikkeling, plezier, veiligheid, gezondheid, maatschappelijke participatie en voorbereiding op de toekomst.

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

Door middel van culturele bemiddeling voor jong en oud, met prioriteit voor Molenbekenaren, wil het Huis toegang tot cultuur & creativiteit, ontplooiing, kritisch denken, verbinding en interculturele ontmoetingen stimuleren met volgende leidraden:

- Toegankelijkheid / inclusie: de meest kwetsbare groepen bereiken
- Diversiteit stimuleren (gender, leeftijd, sociaal, cultureel)
- Talenten (lokaal) waarderen
- Co-creatie: netwerking, participatieve aanpak, vertrekken vanuit de vraag, feedback,...

Gemeenschapscentrum De Vaartkapoen

De Vaartkapoen is een huis voor cultuur en gemeenschap, verankerd in Molenbeek en verbonden met Brussel. We vertrekken vanuit de overtuiging dat cultuur een hefboom is voor persoonlijke groei, ontmoeting en maatschappelijke verandering. Onze werking rust op waarden van zelfexpressie, vrijheid en respect, en vertaalt zich in concrete acties die veiligheid, moed en openheid stimuleren.

Nederlandstalige cultuurdienst ‘Cultuur in Molenbeek’

De Nederlandstalige cultuurdienst stimuleert en ondersteunt het culturele leven in onze gemeente door lokale spelers, verenigingen, initiatieven en inwoners samen te brengen en te ondersteunen. Dit doet de dienst door aanvullend op het bestaande aanbod in te spelen en kansen te creëren waar ze nog ontbreken, door het lokale cultuurweefsel te informeren, te versterken en te stimuleren.

Het lokaal cultuurbeleid

Het lokaal cultuurbeleid is een platform waar lokale culturele spelers samen nadenken en actie ondernemen rond cultuur. Dit platform heeft als doel om samen de cultuurbeleving op een hoger niveau te brengen en tezelfdertijd bereikbaar en uitnodigend te maken voor iedereen. Deze onderneming gebeurt tussen alle elementen van cultuur in Molenbeek: tussen inwoners, tussen gemeenschappen, tussen culturele spelers en met de buitenwereld. De partners en de cultuurraad zijn hierin een cruciaal als netwerk dan wel als adviesorgaan.

Deze opdracht geeft het kader kernachtig weer: op basis van samenwerking en communicatie slaat het beleid bruggen, betreft het mensen op cultuur en op elkaar.

Molenbeek

GEOGRAFISCHE EN DEMOGRAFISCHE UITDAGINGEN

De voorbije zes jaar veranderde het uiterlijk van Molenbeek nauwelijks. De gemeente blijft een van de dichtstbevolkte, jongste en armste gemeenten van België, gelegen in het westen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2025 telt Molenbeek 98.713 inwoners op 5,9 km²* verspreid over drie grote wijken: het Historisch Centrum en de Maritieme wijk met beiden een grotere dichtheid in de vroegere arbeiderswijken en het groenere Nieuw Molenbeek.

De diversiteit binnen deze wijken is uitzonderlijk groot: 152 nationaliteiten zijn vertegenwoordigd, en 95,4% van de kinderen heeft minstens één ouder met een buitenlandse afkomst**. De verschillen in achtergrond, taal, opleiding, leeftijd, woonsituatie en economische positie tonen de enorme verscheidenheid binnen deze superdiversiteit. Dé Molenbekenaar bestaat niet. En elke wijk heeft bovendien een eigen dynamiek, identiteit en uitdagingen.

In de Maritieme wijk brengen de ontwikkelingen rond Tour & Taxis sociale spanningen tussen nieuwe en oude bewoners door gentrificatie mee en probeert Open streets via een intense zomerdynamiek de verbondenheid tussen bewoners en buurtpartners te activeren. Nieuw Molenbeek, traditioneel groener maar cultureel minder actief, kent nieuw potentieel via projecten zoals Lioncity en de eventuele renovatie van het Karreveldkasteel. De zones rond Weststation en Hertogin-van-Brabant op de breuklijn tussen

Oud en Nieuw evolueren naar culturele transitieruimtes, met initiatieven als de Pythagorassite, Westpark, de Manchesterstraat, de toekomstige Vanden Heuvelsite en de JB De Cockstraat.

Het Historisch Centrum en de kanaalzone in Oud Molenbeek zijn dichtbevolkt en sociaal economisch kwetsbaar, maar vormen tegelijk de kern van het lokale culturele leven. De aanwezige culturele en jeugdwerkingen blijven een cruciale verbindende rol spelen. Dat geldt ook voor de instellingen GC De Vaartkapoen, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en O.B. De Boekenmolen, waarbij de infrastructuurle ontwikkelingen, bibliotheekcollecties, semi-publieke ruimten en een breed vertakt netwerk het enorme potentieel blootleggen.

Tegelijk vervaagt de traditionele scheidslijn met Nieuw Molenbeek: jonge gezinnen en tweeverdieners brengen dynamiek in Nieuw Molenbeek en creëren mogelijkheden voor sociale cohesie. Autoluwe zones en publieke friches tonen het potentieel van de openbare ruimte als plaats van ontmoeting in de andere wijken. Over de hele gemeente blijft de nood groot aan samenwerking en verbinding tussen verenigingen, bewoners en initiatieven.

* Molenbeek heeft een dichtheid van 16.409 inwoners per km²

** www.cijferbankbrussel.be, 2020

Molenbeek

(vervolg)

SOCIALE EN CULTURELE UITDAGINGEN

De kracht van lokaal verankerde burger- en cultuurinitiatieven is de laatste jaren nog gegroeid. Deze initiatieven, vaak ontstaan uit een bewonersdynamiek en complementair aan het reguliere aanbod, dragen bij aan de sociale cohesie en participatie. Ze bereiken doelgroepen die anders moeilijk aansluiting vinden en bouwen bruggen tussen scholen, verenigingen en individuen. Het brede weefsel van lokale verenigingen en de individuele kunstenaars tonen de kracht van de gemeente aan de buitenwereld: haar hyperdiversiteit, haar artistieke uitstraling en haar potentie tot het verbinden van buurten en bewoners.

Uit recente intense gesprekken en terreinobservaties van de afgelopen jaren blijkt echter ook dat achter de cijfers veel onzichtbare dynamieken schuilgaan die bijzondere aandacht verdienen:

- Eenoudergezinnen, vaak alleenstaande moeders zonder arbeidsinkomen, leven in precare omstandigheden die hun welzijn, hun draagkracht en dat van hun kinderen beïnvloeden.
- Eenzaamheid treft alle leeftijden en wijken en ondermijnt de weg naar cultuur en naar een nieuwe verbondenheid; het bereiken van deze groep via cultuur blijft een grote uitdaging.
- De LGBTQIA+ gemeenschap, en in het bijzonder de Nederlandstalige, mist veilige fysieke en mentale ruimte om zichzelf te zijn en de identiteit met anderen te beleven.

- De burens van culturele instellingen weerspiegelen de diversiteit van Molenbeek in meningen en voorkeuren, wat dialoog tussen en ruimte voor deze verschillen op culturele plekken vraagt.
- Nieuwe kapitaalkrachtige Molenbekenaars veranderen de wijkdynamiek door gentrificatie en nieuwe machtsverhoudingen. Een inclusief beleid bouwt mee aan de integratie van deze nieuwkomers in een echt samenleven zonder andere bewoners te verdringen en met oog voor ongelijkheden en privileges.
- Mensen met een beperking willen deelnemen aan het aanbod, maar worden niet altijd als volwaardige deelnemers erkend.
- Kinderen fungeren als bruggen tussen culturen en generaties, maar herkennen zich niet altijd in het culturele aanbod.
- Jongeren — vaak met meervoudige culturele achtergronden — zoeken mentale en fysieke ruimte om hun “in-between culture” te beleven en te tonen*.

De Molenbeekse jeugd is zich steeds meer bewust van het belang van identiteit voor hun positie in de samenleving. Het blijft een zoektocht naar zelfexpressie. De stijgende jeugdwerkloosheid bemoeilijkt de plaats voor vele jongeren echter nog meer. Deze factoren laten de overheid ook richting culturele sector kijken om met innovatieve en professionele groeikansen voor jongeren aan de slag te gaan en ruimte te laten voor eigen keuzes.

* jongeren in Molenbeek hebben veelal roots in andere nationaliteiten en streken. Met één voet in de Brusselse grootstad en met een andere in één of soms zelfs meerdere culturele roots, hebben ze hun eigen in between culture ontwikkeld, uniek en verbindend voor jongeren in al hun hyperdiversiteit. Deze inbetween culture moet een plaats krijgen/ zelf nemen in cultuur. Alleen zo kan je je eigen veelzijdige identiteit omarmen: met een plaats voor de beleving van je eigen identiteit die vaak verweven is in de diverse achtergronden.

Molenbeek

(vervolg)

Daarenboven wordt de bevolking diverser, met groeiende gemeenschappen uit Syrië, Roemenië, Polen en Congo naast de historisch aanwezige Marokkaanse en Franse groepen. Maar identiteit overstijgt ook nationaliteit: het draait om herkomst, verbondenheid - 'a sense of belonging' - en een gedeeld gevoel van toekomst. Die verbinding vereist herkenning van jezelf in je nieuwe thuis, erkenning van de ander en bewustzijn van elkaars achtergrond en geschiedenis. Ook duurzaamheid vormt een fragiel evenwicht: hoe kan men publieke ruimte en friches bewaren, cultureel ontwikkelen en tegelijk duurzaam beheren in een grootstedelijke context?

In deze hyperdiverse samenleving blijft verbinding de kern: met elkaar, de buurt en de eigen mogelijkheden. De 21 Nederlandstalige en 33 Franstalige scholen in Molenbeek zetten zich krachtig in om deze kansen te laten wortelen. Ook de Nederlandse taal speelt daarbij een sleutelrol, niet als obstakel, maar als verbinder en hefboom voor kansen, voor persoonlijke groei en professionele mogelijkheden in een meertalige context. De culturele partners willen deze meertalige contexten verder ondersteunen door de taalrijke omgeving te stimuleren, ontspannende Nederlandstalige oefenkansen aan te reiken in het Nederlandstalige netwerk en herkenning van iedere bewoner binnen de taaldiverse omgeving actief op te zoeken.

Deze inzichten en ontwikkelingen vormen de grondslag van een diepere reflectie binnen het culturele beleid en tussen partners over de uitdagingen en de rol die we hierin samen kunnen opnemen.

De twee centrale vragen die ons beleid voeden, zijn:

Hoe verzekeren we dat elke burger een plaats heeft in cultuur en actief kan deelnemen aan onze diverse samenleving?

En hoe kunnen wij, als vijf diverse partners binnen onze infrastructuur, maar ook met een divers netwerk aan partners en in de open ruimten in Molenbeek, die plaats voor elke burger in cultuur open en toegankelijk maken?

Visie op cultuur in het Molenbeek van morgen

De twee centrale vragen leiden tot een visieontwikkeling over ruimte voor meerstemmigheid en inclusie, om ruimte te maken en te laten voor iedereen in cultuur. Zo werken we ons beleid doordacht uit op basis van de Molenbeekse realiteit enerzijds en een solide theoretische onderbouw anderzijds.

MEERSTEMMIGHEID IN EEN DIVERSE INCLUSIEVE SAMENLEVING

Om ervoor te zorgen dat elke burger een plaats heeft in cultuur, moeten we ons bewust zijn van de gevaren van de *single story narrative*. Indien één dominant verhaal anderen overstemt, hoor je de rijkdom aan alternatieve meningen en ideeën immers niet en herkennen vele bewoners zich niet in cultuur en in hun stad.

Het opentrekken van deze *single story narrative* is essentieel om samen een samenleving op te bouwen, zoals Chimamanda Ngozi Adichie* verwoordde, en om zo ruimte te maken voor meerdere verhalen en stemmen, die een evenwaardige plaats verdienen.

Ons beleid streeft naar die meerstemmigheid: elke inwoner verdient een evenwaardige stem in het culturele beleid.

THIRD PLACES EN TIERS LIEUX VAN ONTMOETING TOT CO-CREATIE

Het openstellen van fysieke en mentale ruimten om een samenleving te maken, werd al uitvoerig beschreven door socioloog Ray Oldenburg in zijn concept van de *Third place* dat hij terecht ook toepaste op het voorbeeld van de bibliotheek. Het verwijst naar toegankelijke, informele en gelijkwaardige plekken buiten thuis en werk waar spontane ontmoeting en gemeenschapszin ontstaan. Zulke plaatsen stimuleren sociale verbinding en democratische betrokkenheid.

In Europa evolueerde dit begrip naar *tiers lieux*: hybride ruimten waar werken, leren, creëren en samenleven samenkomen en waar burgers, kunstenaars, organisaties en de overheid samen betekenis en waarde produceren. Deze *tiers lieux* nodigen uit tot co-creatie, experiment en gedeeld beheer en liggen in lijn met de ideeën van Elinor Ostrom over de *commons* en Henri Lefebvre over het recht op de stad.

Ons beleid combineert beide benaderingen als essentieel aanvullend in een geïntegreerd cultuurbeleid:

- Het **third place** denken biedt het sociale fundament met open, warme en inclusieve plekken om samen cultuur te beleven.
- Het **tiers lieux** denken voegt het participatieve en experimentele aspect toe met ruimte voor actieve betrokkenheid en gedeeld eigenaarschap om samen cultuur te maken.

*Adichie, C. N. (2009, juli). *The danger of a single story* [Video]. TED Conferences.
https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_the_danger_of_a_single_story

Visie op cultuur in het Molenbeek van morgen (vervolg)

De bibliotheek kan hiervan het toonbeeld worden: een plek waar rust, ontmoeting en kennisdeling (third place) samengaan met participatie en experiment (tiers lieu). Ook GC De Vaartkapoen, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en partners zoals de scholen en Foyer met het Migratiemuseum belichamen dit concept.

EEN OVERHEID DIE RUIMTE MAAKT VOOR IEDEREEN

Deze visie over meerstemmigheid in combinatie met third places en tiers lieux sluit nauw aan bij *De Geest van Elinor* van Filip De Rynck, die pleit voor een overheid die ruimte schept: uitnodigend, stimulerend, en met respect voor de *witruimte* tussen systeemwereld met regels en kaders enerzijds én leefwereld van burgers, collectieven en kunstenaars anderzijds.

Het lokaal cultuurbeleid wil zo voldoende van deze witruimte laten en de voedingsbodem creëren waarin elke stem via cultuur andere stemmen kan ontmoeten, zich veilig kan voelen, zich kan ontwikkelen of verder kan experimenteren. We onderscheiden vier fasen van culturele ruimte, telkens op maat van partners en burgers:

1. **Open space** een plaats voor ontmoeting en aanwezigheid, zonder verplichtingen. (Cultuur als ontmoetingsplek.)
2. **Safe space** een plaats voor inspiratie en veilige leerervaringen waar iedereen zichzelf kan zijn. (cultuur als veilige ontdekkingsruimte.)
3. **Brave space** een plaats voor dialoog en leren in diversiteit. (cultuur als oefenruimte voor democratie.)
4. **Commons** een platform voor innovatie, co-creatie en gedeeld eigenaarschap. (Cultuur als collectieve kennisruimte.)

Deze theoretische kaders — van Oldenburg tot Lefebvre, Ostrom en De Rynck* — vormen de ruggengraat van ons beleid. Ze ondersteunen onze ambitie om elke stem in Molenbeek een plaats te geven in cultuur: open, veilig, uitdagend en vrij.

In lijn met wat de Vlaamse overheid vraagt, formuleerde de bibliotheek een vertaling van deze visie voor haar werking. U kan ze terugvinden in deel 3 van dit plan met zicht op de visie, reguliere werking en statistieken van O.B. De Boekenmolen.

In wat volgt bieden we u een vertaling van deze gedeelde visie in brede strategische doelstellingen die via operationalisering overgaan in concrete acties voor de eerste jaren in ons beleid.

In doelstellingen verwijzen we met 'we' naar de strategische partners, zijnde GC De vaartkapoen, O.B. De Boekenmolen, de cultuurdienst, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en Brede School Molenbeek. In de verdere uitwerking van de acties toont elke partner welke initiatieven zij ondernemen of ondersteunen om de doelstellingen te realiseren in de komende 3 jaren.

*referentielijst in bijlage achteraan het document.

Visie op cultuur in het Molenbeek van morgen (vervolg)

VISUELE VOORSTELLING VAN DE VISIE

t h i r d p l a c e

als open ruimte (open space) & veilige ruimte (safe space)

t i e r s l i e u x

als oefenruimte (brave space) & gedeelde ruimte (commons)

2

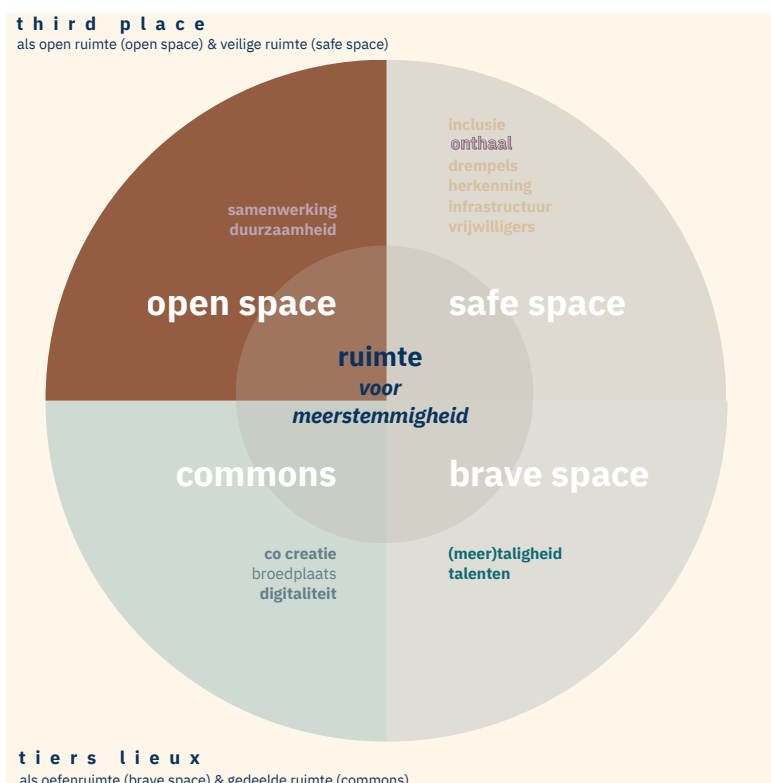
van visie naar ambities en acties

Toegepaste visie Open space

Open Space staat voor een open ruimte, letterlijk en figuurlijk: een plek waar mensen welkom zijn om te ontmoeten, te leren, te creëren of gewoon aanwezig te zijn, zonder verplichting of verwachting. In Molenbeek groeit deze open ruimte vanuit samenwerking. Organisaties, scholen, verenigingen, intermediairen en andere lokale partners bouwen samen aan een netwerk waarin kennis, middelen en infrastructuur worden gedeeld. Zo ontstaan duurzame samenwerkingen en langetermijnprojecten die zorg dragen voor zowel mensen als hun leefomgeving, met aandacht voor het verkleinen van de ecologische impact. Transparantie, duidelijke communicatie en wederzijds vertrouwen vormen daarbij de basis van onze werking.

Open Space is zo meer dan een fysieke plek: het is een manier van samenwerken die open, gastvrij en verbindend is en zo bijdraagt aan het ontstaan van meerdere van zulke plekken. Als gezonde ontmoetingsruimte draagt Open Space bij aan meerstemmigheid in Molenbeek: een gemeente waar iedereen in zijn diversiteit een gezonde plek heeft, waar de juiste voorwaarden en informatie aanwezig zijn om zich welkom te voelen, om binnen te stappen op hun eigen tempo en vanuit hun eigen achtergrond. Meerstemmigheid groeit hier niet uit verplicht contact of expliciete dialoog, maar uit toegankelijkheid, waar diversiteit zichtbaar en voelbaar mag zijn, simpelweg doordat iedereen er kan zijn.

Ambitie Open Space (SD1)

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1 MOLENBEEK FUNCTIONEERT ALS EEN VERBONDEN CULTUURGEMEENSCHAP WAARIN BIBLIOTHEEK, CULTURELE PARTNERS, SCHOLEN EN VERENIGINGEN SAMENWERKEN EN ELKAAR VERSTERKEN OP BASIS VAN GEDEELDE VISIE, STRATEGIE EN GEZAMENLIJKE PROGRAMMATIE.

Om Molenbeek te laten functioneren als een verbonden cultuurgemeenschap, versterken culturele partners, bibliotheek, scholen, verenigingen en bewoners hun samenwerking op basis van een gedeelde visie en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Door efficiënt samen te werken rond communicatie, netwerking en het delen van middelen ontstaat een complementair, toegankelijk en zichtbaar cultureel aanbod waarin ruimte is voor diverse perspectieven en verhalen.

Tegelijk wordt de samenwerking met onderwijs- en welzijnspartners verdiept om ook moeilijk bereikbare doelgroepen te betrekken. Zo groeit cultuur uit tot een verbindend netwerk dat kennis deelt en meerstemmigheid versterkt.

Operationele doelstelling 1.

We werken efficiënt samen op het vlak van communicatie, netwerking en het delen van middelen om de complementariteit van het aanbod te garanderen en de zichtbaarheid en toegankelijkheid van het aanbod te vergroten in een netwerk van open plekken.

Operationele doelstelling 2.

We werken structureel samen met onze lokale en bovenlokale culturele netwerken om aanbod, kennis en infrastructuur beter af te stemmen en toegankelijk te maken. Via gerichte communicatie, kennisdeling en brugfuncties vergroten wij het draagvlak, het bereik en de impact van culturele acties in Molenbeek.

Operationele doelstelling 3.

We werken structureel samen met intermediaire organisaties en toeleiders om de doorstroom van informatie te verbeteren en hun kennis over moeilijk bereikbare doelgroepen te versterken.

Acties Open Space (SD1OD1)

SD1 OD1 EEN VERBONDEN CULTUURGEMEENSCHAP WAAR STRATEGISCHE PARTNERS EFFICIËNT SAMENWERKEN

De strategische partners

- bekijken de mogelijkheid om de schermen in de inkomsthal van GC De Vaartkapoen, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en O.B. De Boekenmolen op elkaar af te stemmen en elkaars aanbod te communiceren (2027) en organiseren de afstemming van de schermen in de ontmoetingsruimte voor gezamenlijke communicatie (2028).
- organiseren jaarlijks 2 overlegmomenten: één omtrent de opmaak van een gezamenlijk actieplan en omtrent een gedeelde communicatiestrategie naar bezoekers, verenigingen en scholen (2026).
- breiden de partnervergaderingen uit naar jaarlijks vier momenten: één omtrent de opmaak van een gezamenlijk actieplan, omtrent een gedeelde communicatiestrategie naar bezoekers, verenigingen en scholen, omtrent de organisatie van een netwerkmoment met de culturele spelers en omtrent informatiedeling vanuit de lokale netwerken waaraan elk deelneemt (2027 - 2028).
- maken een leesbare versie van het cultuurbeleidsplan. (2027)
- bekijken samen of er draagvlak is voor een gedeeld seizoensthema als rode draad in de programmatie en voor de organisatie van minstens 1 evenement per jaar waarbij minstens 3 partners betrokken zijn (in 2026 en 2028 Molenlight in december, in 2027 een seizoensoopener in september).

- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang, de cultuurdienst bekijken met de gemeentelijke dienst Communicatie de efficiënte inzet van gemeentelijke communicatie: culturele agenda, gemeentelijk infoblad, andere flyers & website (2026).
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang neemt de lokale programmatie van GC De Vaartkapoen op in de gemeentelijke brochure rond cultuur 'Culturele Agenda' (2026).
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst maken een inventaris van materialen die onderling gedeeld kunnen worden (2026).
- het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst updaten een inventaris van materialen die onderling gedeeld kunnen worden (2027-2028).
- O.B. De Boekenmolen en Brede School Molenbeek nemen deel aan de vergaderingen van de cultuurraad en de AV van het gemeenschapscentrum De Vaartkapoen. (2026-2027-2028).
- De cultuurdienst neemt deel aan de adviesraad bibliotheek, de raad van bestuur van GC De Vaartkapoen en het Brede schooloverleg (2026 - 2027 - 2028)

O.B. De Boekenmolen

- maakt een brochure voor de adviesraad over de procedure van de raad, de bibliotheekwerking en haar projecten. (2026)
- voorziet extra middelen voor de organisatie van de JBM, auteurslezingen, een lezing rond autisme (doelgroep mensen met een beperking) en workshops voor verschillende doelgroepen (2028).

De cultuurdienst

- ontwikkelt vereenvoudigde gemeentelijke documenten met een programmabrochure van het permanente aanbod voor scholen in samenwerking met O.B. De Boekenmolen (2027)

Acties Open Space (SD10D1)

(vervolg)

- onderzoekt de mogelijkheid van een online subsidieaanvraag (2026) en implementeert dit online formulier op de culturele website van de gemeente (2027).
- actualiseert haar contactenbestand van partnerorganisaties: uitbreiding van Nederlandstalige culturele verenigingen, integratie van de contactgegevens van Molenbeekse kunstenaars en van intermediaire organisaties naar bijzondere doelgroepen van eenzame mensen, alleenstaanden en mensen met een beperking en mensen die zich identificeren als LBGTQIA+ (2026 -2027-2028)

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- werkt in overleg en samenwerking met de andere partners (vzw Moca, VK en schoolpodium west) een podiumaanbod uit voor scholen in het Frans en het Nederlands en onderzoekt de mogelijkheid om aanbod samen te communiceren naar de scholen (2026).

Acties Open Space (SD1OD2)

SD1 OD2 EEN VERBONDEN CULTUURGEMEENSCHAP WAAR STRATEGISCHE PARTNERS STRUCTUREEL MET CULTURELE NETWERKEN SAMENWERKEN

De strategische partners

- verspreiden de korte versie van het beleidsplan aan de culturele verenigingen digitaal (2027).
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang vernieuwen, i.s.m. de diensten Communicatie en Duurzame Ontwikkeling, de culturele website op vlak gedeelde agenda en toegankelijkheid voor culturele verenigingen in Molenbeek (2026).
- het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst promoten de gemeentelijke website aan alle culturele verenigingen via een mail, gevolgd door een lancering met demonstratie en vorming rond gebruik (eind 2027).
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang gaan samen met de dienst Duurzame Ontwikkeling in dialoog met de gemeentelijke diensten om op basis van hun deel materiaal deze aan te vullen met een concrete lijst van gemeentelijke materialen. (2027).
- O.B. De Boekenmolen en Brede School onderzoeken de mogelijkheid om samen een netwerkevenement voor de scholen aan het einde van het schooljaar te organiseren (2027).
- O.B. De Boekenmolen en Brede School Molenbeek organiseren een netwerkevenement voor de leerkrachten en directies van Molenbeekse scholen in de bibliotheek (2028).
- O.B. De Boekenmolen, GC De Vaartkapoen, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang stemmen samen de schoolprogrammatie af en bekijken met schoolpodium West en met Brede School

Molenbeek hoe ze dit aanbod gezamenlijk aan de scholen kunnen communiceren (2027 - 2028).

- HCSS & cultuurdienst vormen een brug tussen verenigingen en de gemeentelijke diensten die het gebruik van infrastructuur en materiaal beheren door correct door te verwijzen en de contacten digitaal op te volgen op basis van de gedeelde inventaris (2027-2028).

GC De Vaartkapoen

- neemt deel aan diverse lokale overleggen om de informatiedoorstroom vanuit en naar het breder werk rond Molenbeek te organiseren: N22, het Bonnevienetwerk, de bijeenkomsten van Cohésion Sociale en het jeugdwerkplatform. (2026-2027-2028)
- neemt deel aan schoolPodiumWest als netwerk van zes gemeenschapscentra in het westen van Brussel om samen de lokale basisscholen een divers cultureel en kunsteducatief programma tijdens de schooluren aan te bieden. (2026-2027-2028)
- neemt deel aan bredere netwerken & regionale werkgroepen om kennis te delen: RAB/ BKO (2026-2027-2028)

O.B. De Boekenmolen

- organiseert een netwerkevenement voor de scholen die deelnemen aan de Boekenbende aan Huis. (2026-2027-2028)
- evalueert de samenwerking met de adviesraad tegen december (2028)
- evalueert de samenwerking met de scholen via een gesprek en vragenlijst op basis van impact en bereik tegen december (2028).
- stelt samen met OBIB (VGC) De Leeslijn voor alle leeftijden en de verschillende werkvormen voor aan het bibliotheekpersoneel en de Nederlandstalige cultuurdienst (Boekbaby's, 1 stad, 19 boeken...). (2026)

Acties Open Space (SD10D2)

(vervolg)

- bezorgt jaarlijks digitaal het bibliotheekaanbod in één mail aan de scholen per graad en type onderwijs en maakt afspraken met de scholen over de kalender van de klasuitleen (2026 - 2027 - 2028).
- blijft samenwerken met de Brusselse Bibliotheken voor een gezamenlijk collectie aanbod voor de jeugd- en de volwassenen en neemt deel aan het maandelijks overleg OBIB (2026-2027-2028).

De cultuurdienst

- neemt deel aan de regionale werkgroep Visit Brussels (2026 - 2027- 2028).
- neemt deel aan de raad van bestuur van de Molenketjes (2026 - 2027 - 2028), die de Brede opvang en crèches organiseert in de gemeente

Huis van culturen en Sociale Samenhang

- neemt deel aan bredere netwerken & regionale werkgroepen: la concertation, RABKO, partnernetwerk Bonnevie, stuurgroep BROM, netwerk ATL, concertations de quartier (2026 - 2027 - 2028)

Brede school Molenbeek

- verbindt minstens 1 lokale cultuurpartner met alle Nederlandstalige scholen en opvang om atelierwerking/breed leren te vergroten in deze scholen (2026 - 2027 - 2028).
- bouwt duurzame netwerken uit met partners uit de lokale culturele sector en fungeert als verbindende schakel tussen partners en scholen in de volgende netwerken: het lokaal partneroverleg, het Brusselse netwerk van Brede schoolcoördinatoren, lokale ontmoetingsmomenten, de Brede School stuurgroep en de cultuurraad. (2026 - 2027 -2028)
- De coördinatoren van Brede school Molenbeek nemen deel aan de cultuurraad Molenbeek en de Algemene vergadering van GC De vaartkapoen (2026 -2027 -2028).

Acties Open Space (SD10D3)

SD10D3 EEN VERBONDEN CULTUURGEMEENSCHAP WAAR STRATEGISCHE PARTNERS STRUCTUREEL MET INTERMEDIAIRE ORGANISATIES EN TOELEIDERS SAMENWERKEN

De strategische partners

- verspreiden de korte versie van het beleidsplan actief bij intermediaire organisaties. Zij gaan in dialoog met organisaties tijdens minstens één gesprek met organisaties die werken met alleenstaande ouders, mensen met een beperking en de vertegenwoordigers van de LBGTQIA - gemeenschap in Molenbeek (2027)
- bundelen informatie voor alleenstaande ouders en families in een overzichtelijke communicatie die via de scholen en Brede School aan de ouders wordt gecommuniceerd (2027 - 2028)
- GC De Vaartkapoen, O.B. De Boekenmolen en de cultuurdienst organiseren samen met Merhaba vzw de vertoning van de film 'la petite dernière' op basis van het boek van Fatima Daas met een voorbereidende leesclub, met bijzondere aandacht voor de LBGTQI - gemeenschap (2026)
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst gaan in gesprek met de dienst Sociale Actie om zicht te krijgen op organisaties die in Molenbeek actief zijn met alleenstaande ouders, mensen met een beperking en mensen uit de LBGTQI gemeenschap (2026)
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst gaan in gesprek met de dienst Sociale Actie om zicht te krijgen op manieren om eenzame Molenbekenaars bij cultuur te betrekken (2026).

- De cultuurdienst en Brede School Molenbeek organiseren een onthaalpakket voor de nieuwe Nederlandstalige leerkrachten (2027 - 2028)

GC De Vaartkapoen

- wil werkzoekenden in hun doorstroom naar de arbeidsmarkt ondersteunen door een socio-economisch traject in de keuken en cafetaria aan te bieden, waarin deelnemers praktijkervaring, begeleiding en ondernemersvaardigheden ontwikkelen in samenwerking met een strategische partner. In 2026 wordt de haalbaarheid en fondsenverwerving onderzocht.
- organiseert met Brik study spaces als gratis studieplekken die openen tijdens de blok- en examenperiodes. Alle studenten van het hoger onderwijs zijn er welkom. (2026-2027-2028)
- maakt een startnota over samenwerken met welzijnsorganisaties om opvoedingsondersteunende initiatieven voor leerlingen en hun familie te faciliteren (2026).
- organiseert opvoedingsondersteunende initiatieven met welzijnsorganisaties (2027 - 2028)

O.B. De Boekenmolen

- organiseert een vorming "voorlezen" in samenwerking met Foyer vzw voor culturele partners, het bibliotheekteam, vrijwilligers en intermediairen die willen voorlezen voor hun publiek (2027).
- organiseert minstens 2 rondleidingen op vraag van oudergroepen van de scholen, klasgroepen van Ligo en Bon (Brussels onthaalbureau voor integratie), CVO en andere verenigingen om de collectie en het lokale culturele aanbod te leren kennen (2026 - 2027- 2028).
- voorziet 2 stageplaatsen voor studenten van CLW Brussel - Centrum duaal leren en werken (<https://clw.brussel.be/>) en ondersteunt hen administratief (2026).

Acties Open Space (SD10D3)

(vervolg)

De cultuurdienst

- stelt een sociale kaart op met contacten van relevante sociale en socio-culturele verenigingen die met bijzondere doelgroepen werken (2026).
- maakt afspraken bij minstens 2 oudergroepen van de basisscholen in Molenbeek om het culturele aanbod voor families uit te leggen (2026-2027-2028).
- heeft een overleg met Jezebelstudio over de plaats van LBGTQIA+ gemeenschap op de culturele website (2026)

Brede school Molenbeek

- verbindt minstens 2 lokale cultuurpartners met alle Nederlandstalige scholen en opvang om atelierwerking/breed leren te vergroten (2027 - 2028).
- organiseert minstens 2 partneroverleggen per jaar die partners uit verschillende sectoren met elkaar verbindt (2027 - 2028).
- maakt een plan om "Gezinnen en scholen gemakkelijker de weg naar cultuurpartners te laten vinden" (2028).
- zoekt actief intersectorale samenwerkingen en neemt jaarlijks deel aan minstens 1 van volgende overlegmomenten om zo het breder netwerk in kaart te brengen en mogelijke projectsaamenwerkingen te ontdekken (2026-2027-2028).
 - Welzijnssector: Lerend Gezinsnetwerk (Huis van Het Kind), Zorg-Wijkoverleg (Zone West),
 - Sociale/jeugd sector: Lerend Netwerk, Jeugdraad, A fonds, Gemeentelijke Sociale Cohesie
 - Onderwijssector: Lerend Netwerk, Schoolraden.

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- werkt nauw samen met partners zoals Atelier Leon vzw om een intergenerationele dynamiek in het Huis te realiseren tijdens een wekelijkse atelier i.s.m. Zonnelied vzw (2026 - 2027- 2028)

- bouwt samenwerking uit met gespecialiseerde organisaties zoals Badge en instellingen van het bijzonder onderwijs in kader van expertise - ontwikkeling rond kinderen met specifieke noden en biedt vormingen aan voor het team. (2026 - 2027 - 2028)
- werkt samen met de dienst sociale actie van de gemeente rond inclusie: opzetten van concrete acties en samenwerkingen (Lumina vzw, école de cirque de Bruxelles...). (2026 - 2027 - 2028)
- werkt samen met het OCMW en een intergenerationele groep van alleenstaande mama's en vrouwen tijdens een wekelijks atelier. (2026 - 2027 - 2028)
- werkt op seizoensbasis samen met instellingen buitengewoon onderwijs i.k.v de schoolprogrammatie. (2026 - 2027 - 2028)

Ambitie Open Space (SD2)

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2

MOLENBEЕК ONTWIKKELT EEN DUURZAME CULTUURPRAKTIJK DIE BIJDRAAGT AAN EEN VEILIGE EN GEZONDE LEEFOMGEVING, WAARIN KLEINE INITIATIEVEN LEIDEN TOT BLIJVENDE VERANDERING.

Molenbeek kiest voor duurzame cultuur die groeit vanuit continuïteit, samenwerking en zorg voor de leefomgeving. Door culturele initiatieven op te bouwen in langetermijntrajecten en ze op te nemen in het reguliere aanbod, door groene en autoluwe plekken te activeren als gedeelde cultuur- en rustruimtes én bewuster om te gaan met materialen en de lokale keten te respecteren, wordt cultuur een motor voor een gezonde en veilige buurt.

Via deze aanpak wordt actief gebouwd aan meerstemmigheid: door uiteenlopende perspectieven en ervaringen te betrekken, samen te brengen en te versterken. Tegelijk versterken educatieve en participatieve acties rond ecologie, mobiliteit, voeding en netheid het bewustzijn en engagement van bewoners. Zo leiden kleinschalige, gedragen initiatieven tot blijvende verandering in het dagelijkse leven van Molenbeek.

Operationele doelstelling 1.

We bouwen aan continuïteit in onze initiatieven, die doorlopen in langetermijntrajecten.

Operationele doelstelling 2.

We maken van groene plekken, binnenkoeren en autoluwe zones actieve cultuurplekken en groene rustplekken, waar ontmoeting, cultuurbeleving, cultuurcreatie en rust gestimuleerd wordt.

Operationele doelstelling 3.

We maken duurzame ecologische keuzes waarbij we aandacht hebben voor minder afvalproductie, meer lokale aankopen en meer gebruik van duurzame materialen, lokale aanbieders en het delen van materialen bij de organisatie van onze events.

Operationele doelstelling 4

We dragen bij aan een ecologische bewustwording van de bewoners en culturele spelers door initiatieven rond duurzame mobiliteit, beweging, netheid en gezonde voeding te ondersteunen.

Acties Open space (SD2OD1)

SD2 OD1 DUURZAME CULTUURPRAKTIJK DOOR CONTINUÏTEIT IN INITIATIEVEN

De strategische partners

- evalueren jaarlijks welke gezamenlijke projecten in een structureel gedeeld aanbod worden opgenomen (2026 - 2027 -2028)
- De cultuurdienst, O.B. De Boekenmolen en Brede School Molenbeek promoten het permanente aanbod aan de scholen met de pedagogische map 'Buitengewoon' rond ecologie & afval in groene ruimten, de pedagogische map 'kamishibai' rond inclusiviteit en identiteit, wandelingen en het inclusieve en educatieve permanente spelmateriaal (2026).
- De cultuurdienst, O.B. De Boekenmolen en Brede School maken een inventaris van leesbevorderende en uitleenbare materialen die onder partners en scholen gedeeld kunnen worden (2026).

O.B. De Boekenmolen

- organiseert vanaf januari een passagebib in basisschool Sint-Martinus en in de kinderopvang de Molenketjes en Het Molentje, met een kleine boekencollectie op locatie (2026).
- maakt een begrotingsvoorstel op met bijkomende middelen die focussen op uitbreidingsactiviteiten om continuering van de jeugd en volwassenen activiteiten te garanderen (2028)

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- zet de jongerenwerking Imagine 1080 verder in een trajectmatig proces op seizoensbasis met de uitrol van competentietrajecten voor een 60-tal jongeren als animator, vrijwilliger of als beginnende artiesten en toetst met andere partners die met jongeren rond gelijkaardige

doelstellingen werken om complementariteit te bevorderen (VK, JES, Move, Kanal,...) (2026-2027-2028).

- zet seizoensgebonden wekelijkse atelierwerking voor kinderen en jongeren verder en verankert deze in samenwerking met Brede School Molenbeek en de partners van ATL (Accueil Temps Libre), o.m. de buitenschoolse opvanginitiatieven. (2026-2027-2028)

Brede School Molenbeek

- stimuleert gedeeld gebruik tussen partners: via de whatsapp community in de Maritieme wijk kunnen materialen tussen partners gevraagd en gedeeld worden (2026 - 2027 - 2028).
- lanceert tegen het einde van het schooljaar 2025-2026 twee leerlinggedreven pilotprojecten namelijk Mooibeek (gericht op het bevorderen van netheid in Molenbeek) en Mobibeek (gericht op veilig gebruik van de openbare ruimte en van openbaar vervoer) waaraan minsten 5 scholen deelnemen. Op basis van een evaluatie worden de projecten georiënteerd en uitgebreid naar 10 scholen (2027) en opgenomen in het reguliere aanbod van Brede school naar de gemeentelijke scholen toe (2028).

Acties Open space (SD2OD2)

SD2 OD2 DUURZAME CULTUURPRAKTIJK DOOR ACTIEVE CULTUUR- EN GROENE RUSTPLEKKEN

De strategische partners

- De cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen activeren de kruidentuin Libris via een participatief atelier in april en brengen samen met de buurt nieuw plantgoed en kruiden aan (2026).
- Brede school Molenbeek en de cultuurdienst organiseren Buitengewoon, een avontuurlijke natuurbeleving in het Scheutbos voor families uit het Nederlandstalig onderwijs (2027).
- De cultuurdienst en de O.B. De Boekenmolen onderzoeken de mogelijkheden om een zadenbib te organiseren (2027).
- O.B. De Boekenmolen en de cultuurdienst voorzien 2 werkmomenten met lokale organisaties voor de buurt, waar de gemeenschappelijke kruidentuin Libris en die van DC Randstad worden geopend (2027).
- De cultuurdienst, Brede School Molenbeek, O.B. De Boekenmolen en Samen voor Morgen vzw brengen de groene ruimten in kaart en verbinden deze in een netwerk van leesparken (2027).
- De cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen installeren multifunctioneel stadsmeubilair in de kruidentuin Libris voor kinderen met een glijbaan en een leesterras. Daarnaast zal er ook een plaats voor promotie aan de inkom zijn (2028).

GC De Vaartkapoen

- maakt van haar binnenkoer een publieke ruimte waar grassroots-projecten het licht kunnen zien die onze buurtbewoners bij elkaar brengen. (Tout Koer 2027 - 2028)

O.B. De Boekenmolen

- stelt het leesterras in de kruidentuin Libris van begin mei tot eind september open om ontmoeting en beleving te stimuleren (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert twee vertelmomenten voor kinderen van 4j-7j in de tuin (2026-2027-2028).
- organiseert tijdens de zomer 2 voorleesmomenten voor de jeugd en 1 voor de volwassenen (2028).

De cultuurdienst

- organiseert in de zomer tussen 1 en 11 juli een 'Vlaanderen feest, Molenbeek reist' waarbij zij met de bakfiets op 3 verschillende autoluwe locaties in Historisch Centrum en de Maritieme wijk een creatief minicafé organiseert (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert een mobiel initiatief waarbij zij met de bakfiets in de groene ruimte twee laagdrempelige activiteiten per jaar organiseert om het permanente programma aan te kondigen en deelname aan digitale communicatietools te promoten (2027 - 2028).

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- organiseert in het kader van de 20 jaar van het Huis een 4-daags festival voor partners en publiek waarbij ook de binnenkoer en de publieke ruimte geactiveerd wordt (tentoonstelling, toonmomenten,...) (2026).
- organiseert i.s.m verschillende Molenbeekse partners (Muziekacademie, LaVallée, VK, ...) het jaarlijkse la Fête de la musique/ Muziekfeest op binnenkoeren en in de openbare ruimte. (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert een zomerse filmvertoning op de binnenkoer. (2026 - 2027 - 2028)
- engageert zich voor vergroening en ontharding van haar binnenkoer via een participatietraject in het kader van wijkcontract Zwarte Vijvers rond het toekomstig gebruik van de binnenkoer die zal fungeren als semi-publieke ruimte en de verbinding zal maken tussen de Piersstraat en de Mommaertsstraat (2027 - 2028)

Acties Open space (SD20D2)

(vervolg)

Brede School Molenbeek

- organiseert een keer per jaar de Buitenspeeldag op de laatste woensdag van april in Molenbeek met verschillende lokale partners om het buiten spelen in autoluwe zones te promoten bij kinderen (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert een werkgroep rond de creatie van een speelbox en het motiveren om buiten te spelen voor kinderen en hun begeleiders (2026).
- creëert een speelbox met spelmateriaal en een handleiding om kinderen de tools te geven om zelfstandig buiten te spelen (2027).

Acties Open space (SD2OD3)

SD2 OD3 DUURZAME CULTUURPRAKTIJK DOOR EIGEN ECOLOGISCHE KEUZES

De strategische partners

- bekijken bij de organisatie van evenementen de mogelijkheid om de korte culturele circuits te bewandelen met lokale artiesten en lokale producten (2027).
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang hergebruikt via haar twee creatieve en pedagogische werkingen voor vernieuwing Fablab'ke en Fabwest materialen. Zij onderzoekt samen met Brede School Molenbeek en O.B. De Boekenmolen hoe Fablab'ke nog meer als duurzame tool kan ingezet worden op Nederlandstalige scholen en vrijetijdsorganisaties (2026).
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang, de cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen volgen een vorming rond afvalscheiding bij evenementen (2026).
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang maken een inventaris van materiaal dat gedeeld kan worden met partners en stellen een uitleenprocedure op (2027 - 2028).
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst maken ruimte voor minstens één lokale artiest in de programmatie van een initiatief, atelier, project of evenement (2027).
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang ondersteunen de dienst Duurzame Ontwikkeling in haar acties met buurtbewoners, jongeren en bij het communiceren en lanceren van projectoproepen (2026 - 2027 - 2028).

O.B. De Boekenmolen

- past duurzame principes toe in haar afvalbeleid (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert in samenwerking met You and Art vzw educatieve knutselmomenten rond recycling, milieuprojecten en ecologie (2026 - 2027).

De cultuurdienst

- De cultuurdienst ontwikkelt 1 duurzaamheidschecklist in samenwerking met Dienst Duurzame Ontwikkeling en het overleg van cultuurbeleidscoördinatoren rond energie, afval, mobiliteit, materiaal, korte keten en communicatie om de eigen werking en initiatieven ecologisch te organiseren (2028).

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- nodigt voor de partnerdag in het kader van het festival voor de 20 jaar van het Huis in mei 2026 partners uit voor een uitwisselingsmoment rond mutualiseren van infrastructuur en materiaal: wie biedt wat? wie zoekt wat? (2026)

Brede School Molenbeek

- gebruikt duurzaam spel - en knutselmateriaal bij de organisatie van eigen activiteiten en deelt dit materiaal met partners (2026 - 2027 - 2028).

Acties Open space (SD2OD4)

SD2 OD4 DUURZAME CULTUURPRAKTIJK DOOR ECOLOGISCHE BEWUSTWORDING

De strategische partners

- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang integreren i.s.m. de diensten Communicatie en Duurzame Ontwikkeling een categorie 'duurzame evenementen' & een duurzaamheidslabel op de vernieuwde website (2026).
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang ontwikkelen samen met de Dienst Duurzame Ontwikkeling 1 evenementen-charter voor recyclage, lokale artiesten & producten en duurzame keuzes bij events (2027).

GC De Vaartkapoen

- organiseert kookateliers met Velt vzw, inspirerende workshops waarin deelnemers leren koken met seizoensgebonden, lokale en vaak biologische ingrediënten. Ze focussen op ecologisch en duurzaam koken, zoals improvisatiekoken, fermenteren of het maken van spreads uit groenten (2026).
- organiseert een Lentepoets-actie in de aanliggende straten met buurtbewoners (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert fietslessen als praktische trainingen voor volwassenen die willen leren fietsen of hun vaardigheden verbeteren. Deelnemers kunnen verkeersinzichten oefenen in een gecontroleerde omgeving (2026).

O.B. De Boekenmolen

- schenkt in haar collectiebeleid aandacht aan de aankoop van boeken rond het thema ecologie en duurzaamheid (2026 - 2027 - 2028).
- werkt samen met Dar al Amal aan de invulling van de te planten en kruiden in de kruidentuin Libris en

trekt dit door naar mogelijke kookateliers van de vrouwenwerking van de Foyer vzw (2026 - 2027 - 2028).

De cultuurdienst

- ontwikkelt een overzichtelijke affiche over afval sorteren dat tijdens evenementen duidelijk zichtbaar is bij de vuilnispunten (2026)
- stelt bij elk evenement de brochure van het gewest over afvalsorteren ter beschikking (2026 - 2027 - 2028)

Brede School Molenbeek

- organiseert Mooibeek, een traject dat inzet op sensibiliseren, informeren en activeren van kinderen, jongeren en gezinnen rond een leefbare omgeving, recyclage en duurzaamheid (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert minstens 1 clean-upactie in de verschillende wijken rond de scholen van Molenbeek met focus op het creëren van eigenaarschap en bijdrage aan leefbaarheid in de wijk (2026 - 2027 - 2028).
- sensibiliseert haar partners op ecologisch vlak en moedigt hen aan om duurzame keuzes te maken via een partneroverleg (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert het Mobibeek-project om leerlingen en ouders te sensibiliseren en stimuleren rond het gebruik van alternatieve vervoersmiddelen zoals de fiets, step, te voet etc. (2026-2027-2028):
 - organiseert fietslessen voor kinderen uit (kans)armoede die weinig kansen krijgen om deze mobiele vaardigheden te ontwikkelen.
 - organiseert fietsreparatieateliers voor leerlingen en ouders om goedkope fietsherstellingen uit te voeren.
 - promoot het gebruik van de fietsbieb in de Molenbeekse scholen om het gebruik van de fiets en duurzaamheid te promoten.
 - mivb promoten
 - stappen in je wijk (veilig wandelen in je wijk ism goodplanet en buurtbewoners met een test en brevet)

Toegepaste visie **Safe space**

De Molenbekenaar bestaat niet. In een gemeente met een veelheid aan herkomsten, gewoonten, overtuigingen, generaties en verhalen, is diversiteit geen uitzondering maar het uitgangspunt. Die rijkdom willen we zichtbaar maken, ruimte bieden en koesteren. Meerstemmigheid ontstaat hier niet doordat verschillen worden weggewerkt, maar doordat uiteenlopende stemmen de kans krijgen om aanwezig te zijn, elk op hun eigen manier.

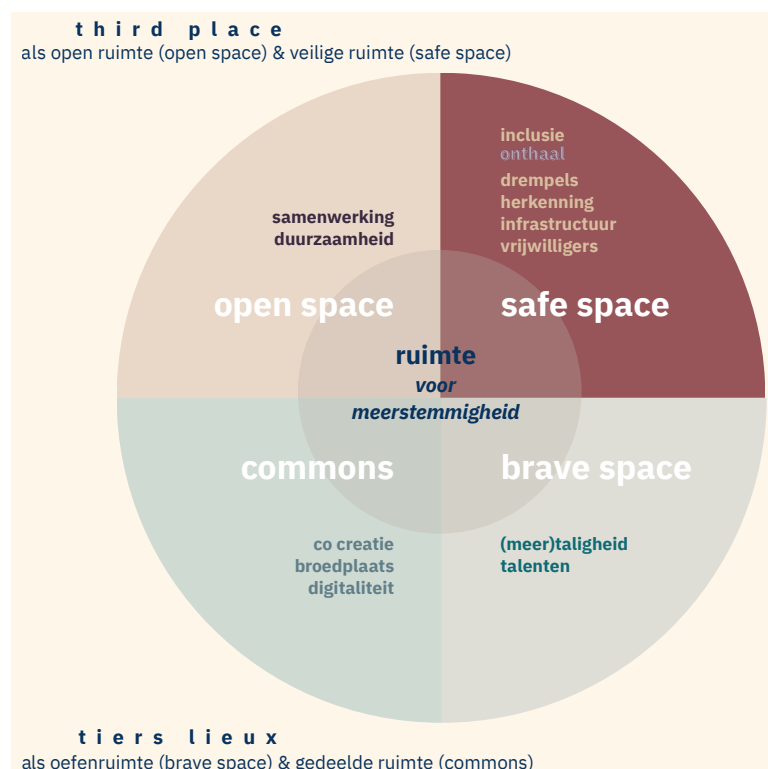
Een safe space is in dat kader geen afgesloten cocon, maar een open en uitnodigende ruimte waar mensen zich veilig genoeg voelen om zichzelf te zijn. Het zijn plekken waar wederzijds respect voelbaar is en waar aandacht bestaat voor de kwetsbaarheid die aanwezigheid soms met zich meebrengt. Ongeacht afkomst, overtuiging, mentale of financiële draagkracht, genderidentiteit of beperking moet iedereen zich welkom voelen om te ontdekken, te leren en zich te ontwikkelen.

We zijn ons ervan bewust dat 'onthaal' zich bevindt op het snijvlak van open space en safe space. Een open onthaal geldt voor iedereen en vertrekt vanuit toegankelijkheid en gastvrijheid. Tegelijk vraagt een goed onthaal ook om aandacht voor veiligheid, vertrouwen en erkenning van drempels die niet voor iedereen zichtbaar zijn. Door deze operationalisering onder safe space te plaatsen, maken we bewust ruimte om extra zorg te dragen voor kwetsbaarheid en om veiligheid als gedeelde verantwoordelijkheid te benaderen voor iedereen en in het bijzonder voor mensen met een beperking, alleenstaande ouders, eenzame mensen of mensen uit de LBGTQIA - gemeenschap.

Daarom zetten we in op culturele ervaringen en werkvormen die veiligheid en vertrouwen

uitstralen, zowel in onze infrastructuur en de publieke ruimte als in onze manier van samenwerken. Dit vertaalt zich in het actief wegwerken van drempels, het luisteren naar noden en het waarborgen van praktische toegankelijkheid in de brede zin van het woord: bereikbaarheid, betaalbaarheid, bruikbaarheid, begrijpelijkheid en bekendheid of herkenning.

In de komende jaren willen we met cultuur een voedingsbodem creëren voor verbeelding, inspiratie en veilige leerervaringen. Een context waar mensen zich gezien weten, waar leren plezierig mag zijn en waar aanwezigheid volstaat om deel uit te maken van het geheel. Zo dragen veilige ruimtes bij aan meerstemmigheid in Molenbeek: niet door iedereen gelijk te maken, maar door verschil toe te laten, te beschermen en duurzaam te verankeren in het culturele leven van de gemeente.

Ambities Safe Space

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3. MOLENBEEK ONTWIKKELT EEN VEILIGE, LAAGDREMPELIGE EN INCLUSIEVE CULTURELE RUIMTE WAAR DIALOOG EN VERBEELDING SAMENKOMEN, EN WAAR ELKE BEWONER ZICH WELKOM EN GEHOORD VOELT.

Molenbeek kiest voor cultuur als een open en veilige ontmoetingsruimte waar iedereen kan binnenstappen, deelnemen en zichzelf kan zijn. Door drempels actief weg te werken, bewoners te betrekken bij dialoog en verbeelding en ruimte te maken voor diverse stemmen en verhalen ontstaat een cultuur die verbindt en vertrouwen opbouwt. Een warm onthaal, toegankelijke infrastructuur en aandacht voor actuele thema's zorgen ervoor dat elke bewoner zich welkom, erkend en gehoord voelt.

Operationele doelstelling 1.

We zorgen voor een veilig en toegankelijk onthaal, waar iedere geïnteresseerde informatie vindt over het aanbod en zich welkom voelt in de ruimte of op een evenement.

Operationele doelstelling 2.

We blijven inclusieve vrijetijdsactiviteiten aanbieden en verbinden mensen door drempels weg te werken op basis van de noden en behoeften van ons huidige doelpubliek en publieken die bijzondere aandacht vragen (alleenstaande ouders, eenzame mensen, jongeren, mensen met een beperking en mensen uit de LBGTOIA - gemeenschap)

Operationele doelstelling 3.

We stimuleren dialoog en kritisch denken over actuele maatschappelijke thema's door laagdrempelige gespreks- en reflectieactiviteiten aan te bieden waar bewoners actief aan deelnemen.

Operationele doelstelling 4.

We werken in dialoog met diverse gemeenschappen en individuen en creëren ruimte voor herkenning en expressie van de eigen identiteit.

Operationele doelstelling 5.

GC De Vaartkapoen, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en O.B. De Boekenmolen verbreden hun maatschappelijk bereik door hun infrastructuur betaalbaar open te stellen voor initiatieven die bijdragen aan de doelstellingen van het lokaal cultuurbeleidsplan.

Operationele doelstelling 6.

We bieden een sterke en inclusieve vrijwilligerswerking, waar vrijwilligers verantwoordelijkheid opnemen, vaardigheden ontwikkelen en zich betrokken voelen bij de werking, ondersteund door vorming en begeleiding.

Acties safe space (SD3OD1)

SD3 OD1

VEILIGE, LAAGDREMPELIGE EN INCLUSIEVE RUIMTE MET EEN VEILIG EN TOEGANKELIJK ONTHAAL

De strategische Partners

- De cultuurdienst en de O.B. De Boekenmolen nemen deel aan een vorming “Hoe creëer je een safe.r space?” en verkennen concepten van een safe label, safe person en safe host (rond inclusie, aanspreekbaarheid, omgaan met diversiteit, grensoverschrijdend gedrag). Zij informeren zich hierover bij Punt vzw. (2026 - 2027)
- O.B. de Boekenmolen en de cultuurdienst starten een traject rond inclusiviteit & safe space. (2027)
- O.B. De Boekenmolen en de cultuurdienst gaan aan de slag met de acties en aanbevelingen die zij tijdens het traject hebben gepland (2028).
- De cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen maken een inclusiecharter waartoe zij en de samenwerkende partners zich engageren tegen eind 2027 (2027).

GC De Vaartkapoen

- zet in op een warm onthaal met een permanentie van 9u tot 17u waar bezoekers terecht kunnen met vragen voor informatie, steun of doorverwezen worden (2026 -2027 - 2028)

O.B. De Boekenmolen

- organiseert een vorming ‘welkom publieksonthaal’ voor haar personeel. (2027-2028)
- laat het team van de bibliotheek deelnemen aan de vorming “Eenvoudig communiceren en schrijven” bij het Huis van het Nederlands (2027).

De cultuurdienst

- stelt een stappenplan op om zich te vormen in safe.r space en hierrond een actieplan op te stellen (2026)
- neemt deel aan een vorming rond ‘verbindende communicatie’. (2026)
- organiseert een vorming omstaanderstraining. (2027)
- bekijkt per event wie de rol van safe person opneemt, die instaat voor bijzondere aandacht voor bijzondere groepen en voor prikkelarme programmatie of zone bij de organisatie van het evenement (2028)

Huis van culturen en Sociale Samenhang

- zet in op een laagdrempelig en warm onthaal: toegankelijkheid (prijzenbeleid) en inclusie bij:
 - de ontmoetingsruimte ouders -jonge kinderen (Court'échelle) door aanbod van wekelijkse permanenties en ouder-kindateliers (2026-2027-2028)
 - atelierwerking en vakantiestages voor kinderen en bij de programmatie jong publiek in de zaal, Microfolie en het fablab'ke en fabwest(2026-2027-2028)
 - jongerenwerking Imagine: wekelijkse permanenties en ateliers (2026-2027-2028)

Brede school Molenbeek

- organiseert vrijetijdsmarkten waar dat verschillende partners samen komen om ouders kennis te laten maken en te informeren over het toegankelijk vrijetijdsaanbod in de buurt op basis van de 9 B. (2027 - 2028)

Acties safe space (SD3OD2)

SD3 OD2

VEILIGE, LAAGDREMPELIGE EN INCLUSIEVE RUIMTE DOOR DREMPELS WEG TE WERKEN

De strategische Partners

- De cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen organiseren een gratis en laagdrempelig aanbod in de bibliotheek met maandelijkse spelletjes, knutselmomenten en vertellingen. (2026 - 2027 - 2028)
- O.B. De Boekenmolen en de cultuurdienst onderzoeken of er een veilige ontmoetingsruimte kan gecreëerd worden om de Nederlandstalige LGBTQI+ te bereiken, een plaats te geven en te betrekken bij een inclusieve collectie door in gesprek te gaan met de betrokken verenigingen (2027).
- GC De Vaartkapoen en Brede school Molenbeek organiseren met welzijnsorganisaties, opvoedingsondersteunende initiatieven voor leerlingen en hun familie, die in de verkenningfase in 2026 werden geïdentificeerd. (2027)
- De partners delen ervaringen en kennis rond inclusie (met aanduiding van een inclusie-ambassadeur per partner) met het oog op de ontwikkeling van een gedeeld charter met de partners rond inclusie (2027)
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang organiseren een wandelroute langs beeldende kunst (2028).

GC De Vaartkapoen

- organiseert ontmoetingen rond een gedeelde eetcultuur met een Chaud Patate op woensdag, een Beldi - ontbijt op donderdag en Couscous op vrijdag aan democratische prijzen. (2026-2027-2028)
- organiseert met VK - visite begeleide uitstappen aan democratische prijzen i.s.m. 'iedereen op vakantie' en met een programma dat samengesteld is door Molenbeekse vrouwen zelf.(2026-2027-2028)

- organiseert wekelijkse terugkerende kleine activiteiten in de ontmoetingsruimte zonder inschrijving om ontmoeting te bevorderen, zoals een planten-en stekjesruil. (2026-2027-2028)
- organiseert wekelijks een stressverlagend bewegingsaanbod van yoga en fitness.(2026-2027-2028)
- organiseert wekelijks VK CHILL, laagdrempelige activiteiten voor de jongeren uit de buurt ter versterking van de sociale cohesie in de buurt. (2026-2027-2028)
- ondersteunt Idrissi Boxing club, een sportclub die inclusie, gelijke kansen en persoonlijke groei stimuleert met bijzondere aandacht voor meisjes en vrouwen in hun werking. (2026-2027-2028)
- werkt met een Paspertoe tegen een kantsentatief om cultuur ook toegankelijk te maken voor wie financieel kwetsbaar is. (2026-2027-2028)
- ontwikkelt nieuwe werkvormen rond alternatieve muziekbeleving, residenties, talentontwikkeling via de werking VK Concerts. (2026-2027-2028)

O.B. De Boekenmolen

- Screent de volledige collectie en koopt gericht materialen aan rond meertaligheid, NT2 (Nederlands als tweede taal), dyslexie voor de jeugd en volwassenen en actuele thema's, waaronder duurzaamheid en burgerschap. (2026-2027-2028).
- stelt een kompas (<https://kompasdigitaleinclusie.be/>) op rond digitale e-inclusie voor medewerkers en publiek (2026-2027).
- verhoogt de toegankelijkheid door geleide bezoeken voor NT2, laaggeletterden jongeren en volwassenen (NT1), mensen met een beperking (dyslexie, visueel,...), LGBTQIA+, kwetsbare ouderen en gezinnen (digitale achterstand, etc) op maat te organiseren. (2026 - 2027 - 2028).
- verhoogt de toegankelijkheid door de herstellingswerken aan de lift te combineren met wettelijk vereiste aanpassingen aan de lift voor rolstoelen. (2026 - 2027 - 2028)

Acties safe space (SD30D2)

(vervolg)

- maakt met bovenvermelde doelgroepen afspraken over aanspreekbaarheid, vertrouwelijkheid, doorverwijzing (bv. jeugdwerk, CLB, welzijn) en het gebruik van de zaal. (2026 - 2027 - 2028)
- communicatiekanalen (website, flyer, affiche, mondeling, Fb, IG) om inwoners te betrekken bij haar werking. (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert laagdrempelige voorleesactiviteiten tijdens de Jeugdboekenmaand, Boekenbende aan Huis, 3 auteurslezingen en workshops. (2027 - 2028)
- voorziet extra middelen in het begrotingsvoorstel 2028 voor de inrichting van de jongerenhoek (2027)
- organiseert in samenwerking met Foyer vzw het project "Levende verhalen".(2028)

De cultuurdienst

- gaat in gesprek met organisaties die werken met andersvaliden om meer te weten te komen over praktische drempels bij evenementen in openbare ruimte en in gesloten ruimten (checklist safe space PMR) (2026)
- organiseert 8 seniorenmiddagen voor senioren, 8 spelletjesmiddagen, 8 vertel - en spelmiddagen voor families tegen democratische prijs. Zij maakt een stappenplan om de specifieke doelpublieken te betrekken van eenzame mensen en alleenstaande ouders (2026 - 2027 - 2028).
- communiceert haar (en andere) activiteiten aan intermediaire organisaties die werken met kwetsbare doelgroepen (eenzame mensen, alleenstaande ouders, mensen met een beperking, mensen uit de LBGTQIA - gemeenschap). Zij nodigt toeleiders uit om samen met de doelgroep aan activiteiten deel te nemen. (2027 - 2028)
- ondersteunt buurtfeesten in de 3 wijken: Bonnevie (mei), Open Streets (juli-augustus), Fiesta au Parc (september) om betaalbare cultuur bij de mensen te brengen. (2027- 2028)
- neemt deel aan de gemeentelijke werkgroep burgerparticipatie, georganiseerd door de Dienst Duurzame Ontwikkeling (DDO) (2026)

- organiseert nabije cultuur door minstens 1 kleinschalige culturele moment met de bakfiets per wijk te organiseren tijdens de zomervakantie (inzetten op outreachend werken). (2027)
- promoot gratis wandelkaartjes rond groene ruimten, fietsroutes, familiewandelingen en schattenjacht totemus. (2027)
- gaat aan de slag met de 9 B van toegankelijkheid door zich hierin te verdiepen en activiteiten die zij onderneemt af te toetsen aan dit kader. (2027)

Huis van culturen en Sociale Samenhang

- biedt via de deelwerking Court'échelle (ontmoetingsruimte ouders -jonge kinderen) een laagdrempelig en professioneel activiteitenaanbod voor ouders en jonge kinderen met wekelijkse permanenties, creatieve ateliers en vakantiestages (2026-2027-2028)
- stelt een laagdrempelig, toegankelijk en gedifferentieerd prijzenbeleid voor, zoals o.a. gratis activiteitenaanbod voor jongeren (2026-2027-2028)
- ontwikkelt een charter voor publiekswerking voor het onthaal van specifieke doelgroepen (2026-2027-2028)
- stelt een aanbod voor op maat voor kinderen met specifieke behoeften voor de ateliers en vakantiestages (2026-2027-2028)
- biedt het team een opleiding rond inclusie aan, gericht op kinderen met specifieke noden en behoeften (2026)
- biedt stageplaatsen voor stagiaires met een beperking (bijv. ASS) (2026-2027-2028)
- onderzoekt of eventuele technische aanpassingen van de theaterzaal nodig zijn die inclusie en toegankelijkheid bevorderen (2026)

Brede school Molenbeek

- Organiseert op elke school minstens een laagdrempelig en gratis aanbod aan culturele activiteiten tijdens de middagpauze, en of na de schooluren.(2026 - 2027 - 2028)

Acties safe space (SD3OD3)

SD3 OD3

VEILIGE, LAAGDREMPELIGE EN INCLUSIEVE RUIMTE DOOR KRITISCH DENKEN EN DIALOOG TE STIMULEREN

De strategische Partners

- O.B. De Boekenmolen, GC De Vaartkapoen, de cultuurdienst en Foyer vzw realiseren het voorgestelde programma rond de feministe en schrijfster Fatima Mernissi. (2027)

GC De Vaartkapoen

- organiseert jaarlijks i.s.m. het N22 netwerk de vrouwenlente in het kader van de Internationale Vrouwendag op 8 maart met een breed programma van debatten, workshops en culturele activiteiten aanbiedt en met bijzondere aandacht voor groepen die vaak ondervertegenwoordigd zijn (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert jaarlijks 3 Let's Talk, debatavonden rond maatschappelijk relevante thema's. (2026-2027-2028)
- organiseert jaarlijks minstens 1 filmprojectie van maatschappelijk relevante films, gevoed door een gesprek met de filmmakers en het publiek. In 2026 is dit de film "la petite dernière" over een coming out.

O.B. De Boekenmolen

- organiseert twee lezingen die het gesprek over maatschappelijke actualiteit aangaat. (2026)
- organiseert een leesclub rond het boek van "the last one" van Fatima Daas ter voorbereiding op de filmvertoning "la petite dernière" in GC De Vaartkapoen. (2026)
- organiseert haar collectie en minstens 1 gesprek rond mentaal welzijn, identiteit en diversiteit met de LGBTQIA+ gemeenschap (2026).
- neemt samen met de Brusselse Bibliotheken deel

- aan het project "1 stad, 19 boeken", volgt de overlegmomenten op en zoekt actief naar Molenbeekse ambassadeurs om de bibliotheek te vertegenwoordigen in dit project (2026).
- gaat actief op zoek naar een partner om een vorming 'Podcasts maken' voor het bibliotheek team te organiseren (2028).

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- organiseert in het kader van de Internationale Vrouwendag op 8 maart met een programma van workshops en culturele activiteiten i.s.m. de VK. (2026)
- organiseert in het kader van de jongerenwerking Imagine 1080 gespreksavonden voor jongeren rond actuele thematieken die jongeren bezighouden (2026-2027-2028)

Acties safe space (SD3OD4)

SD3 OD4

VEILIGE, LAAGDREMPELIGE EN INCLUSIEVE RUIMTE DOOR RUIMTE VOOR HERKENNING EN EXPRESSIE VAN DE IDENTITEIT

De strategische partners

- De cultuurdienst en de O.B. De Boekenmolen onderzoeken het concept van dekoloniseren in de Molenbeekse context met de leden van de cultuurraad en onderzoekt de mogelijkheid tot het opstarten van een leertraject (2027)
- De cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen heractiveren de erfgoedbank met de digitale invoer van lokale verhalen uit het verleden met de vorming van vrijwilligers en een planning van twee erfgoedcafés (2026).
- De cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen organiseren 2 erfgoedcafés in DC Randstad, waar bewoners mee bepalen welke verhalen verteld worden, welke thematiek en foto's worden uitgewisseld en opgenomen in de lokale erfgoedbank. (2027 - 2028)
- De cultuurdienst en GC de Vaartkapoen finaliseren de pedagogische mappen rond 'Akcha en haar vriendin de Koe' en 'Het Meisje en de Magneet' en maken ze gebruiksklaar voor de scholen. (2026)
- GC De Vaartkapoen en de cultuurdienst organiseren een concert in juli als seizoensafsluiter en viering van de Vlaamse Feestdag. (2026)
- De cultuurdienst en de O.B. De Boekenmolen gaan in dialoog met organisaties en experts die zich inzetten voor herkenbare literatuur om verhalen te leren kennen vanuit de culturele identiteit en diversiteit van Molenbeekse kinderen met naamgeving, kenmerken, talen en culturele referenties. (2027)
- O.B. De Boekenmolen en de cultuurdienst stellen de tuin Libris ter beschikking en faciliteren de organisatie van 2 afterworkdrinks voor en door één van de doelgroepen (mensen met een beperking). (2028)

GC De Vaartkapoen

- organiseert minstens 2 Baraka Sound avonden: familiale, muzikale avonden met gedeelde maaltijd voor een alternatieve muziekbeleving (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert Rfissa, een traditionele maaltijd die aanzet tot ontmoeting en uitwisseling. (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert een Iftar - maaltijd met muziek en uitwisseling rond relevante thema's tijdens de ramadan (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert minstens één Soirée Disco/Ladies' Night, dansavonden georganiseerd vóór en door vrouwen uit de buurt (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert i.s.m. de decretale partners op 14 februari een avond voor singles (2027 - 2028)

O.B. De Boekenmolen

- via de adviesraad, de werkgroep Amazigh, de werkgroepen Arabisch en Pools/Oekraïens. (2026 - 2027 - 2028) ontwikkelt de bibliotheek een inclusieve en relevante collectie en dienstverlening.
- update de Poolse en Oekraïense collectie door nieuwe materialen aan te kopen i.s.m. de respectievelijke werkgroepen en OBIB (VGC) (2026).
- actualiseerde de collectie van de strips en de Nederlandstalige manga's door nieuwe materialen aan te kopen (2026).
- neemt deel aan de Brusselse Week van de Meertaligheid (9 februari-14 februari) met een vertelmoment op 11 februari in het Nederlands - Oekraïens i.s.m. een voorleesvrijwilliger en Foyer vzw (2026).

Acties safe space (SD3OD4)

(vervolg)

- is aanwezig met een stand met informatie over de bibliotheek en haar anderstalige collecties op 14 februari in het Brusselse Beursgebouw. (2026).
- stelt tijdens de Week van de Meertaligheid de digitale kamishibai (26 verschillende talen) van de Foyer vzw voor tijdens voorleesmomenten (2027).
- update en aankoop voor de Arabische collectie in samenwerking met de klankbordgroep Arabisch (2027 - 2028).

De cultuurdienst

- verwerft meer inzicht in de culturele dynamieken van in-between culture kids door in gesprek te gaan met jongeren. (2026)
- verwerft meer inzicht in de wensen van de Amazigh-gemeenschap door deel te nemen aan de werkgroep Amazigh van O.B. De Boekenmolen. (2026)
- onderzoekt samen met twee geëngageerde leden van de cultuurraad het concept 'dekoloniseren' en maakt een actieplan op voor 2028. (2027)
- bekijkt samen met organisaties die werken met mensen met een beperking welke activiteiten de dienst kan organiseren of faciliteren en hoe het doelpubliek zijn weg ernaartoe kan vinden. (2027)
- organiseert jaarlijks een evenement om Vlaanderen feest te vieren in Molenbeek (2026-2027-2028). In 2026 organiseert zij voor de 11 juliviering in de verschillende wijken van Molenbeek 1 activiteit met een activiteit ikv Open Street in de Maritieme wijk met de bakfiets voor buurtbewoners, een feest in het Karreveldkasteel in Nieuw Molenbeek voor senioren, een Molenbeek's got talent aan Zwarte Vijvers en een concert ism| in GC de Vaartkapoen als seizoensafsluiter. (2026)
- De cultuurdienst onderzoekt de mogelijkheid van inclusieve kunst in de kruidentuin Libris en locaties van de O.B. De Boekenmolen en boekhandel Replica vanuit de werking van Zonnelied vzw die werkt met mensen met een beperking. (2027)

Huis van culturen en Sociale Samenhang

- geeft via de collectie van het gemeentelijke museum Momuse de verhalen van het verleden rond culturele identiteit een plek (2026 - 2027 - 2028)
- stimuleert interculturele ontmoetingen en kruispunten door co-producties van tentoonstellingen met diverse partners
- stimuleert intergenerationele ontmoetingen door de deelwerking Court-Echelle d.m.v. aanbod van wekelijkse permanenties ouder-kind, een samenwerking met atelier Leon die jong en oud verbindt via dans- en bewegingsateliers en familiezondagen in het Huis (2026 - 2027- 2028)
- geeft jongeren "vensters en spiegels" via de jongerenwerking imagine: met wekelijkse creatieve ateliers, trajectbegeleiding,... (2026 - 2027 -2028)

Brede school Molenbeek

- brengt mensen met verschillende achtergronden in verbinding met elkaar door de organisatie van 3 concrete concepten: de organisatie van het evenement Buitengewoon in 2027, de ondersteuning van de participatieve projecten van Ultima Vez en Zinneke en de ondersteuning van de intergenerationele atelierwerking van Leon vzw. (2026 - 2027 - 2028)
- Brede school Molenbeek organiseert in elke school een intergenerationeel project. (2027)
- organiseert maandelijks 1 activiteit in de openbare ruimte om vrije confrontatie en zo verbinding mogelijk te maken tijdens het "buitenspeelseizoen" (van april tot en met oktober) (2027 - 2028)

Acties safe space (SD3OD5)

SD3 OD5

VEILIGE, LAAGDREMPELIGE EN INCLUSIEVE RUIMTE DOOR BETAALBARE INFRASTRUCTUUR

Brede School Molenbeek

- screent jaarlijks haar activiteiten op prijs en voert een actief prijzenbeleid met betaalbaar tarief voor de naschoolse atelierwerking op maat van haar doelpubliek (2026 - 2027 - 2028)

GC De Vaartkapoen

- GC De Vaartkapoen communiceert een transparant en getrapt zaalbeleid met prioriteit voor aangesloten verenigingen en partners, een verminderd tarief voor organisaties die bijdragen aan de missie en de visie van het gemeenschapscentrum en een eenvoudige aanvraagprocedure. (2026 - 2027 - 2028)
- De gemeente en GC De Vaartkapoen maken in het kader van dit cultuurbeleidsplan een overeenkomst over het gebruik van elkaars infrastructuur op. (2026)

O.B. De Boekenmolen

- zorgt voor extra studieplekken tijdens de examenperiodes (2026-2027-2028).
- voorziet airconditioning apparatuur tijdens de zomer in de polyvalente zaal (2026).
- stelt de zaal beschikbaar voor de studenten en maakt hiervoor een kalender op. (2027 - 2028).

Huis van culturen en Sociale Samenhang

- nodigt de partners uit in het kader van het feest voor “20 jaar het Huis” voor een denkoefening: delen van infrastructuur, materiaal en expertise (2026)
- werkt een toegankelijk aanbod aan voor lokale verenigingen en partners met een verminderd tarief of samenwerkingsmogelijkheden voor organisaties en projecten die de doelstellingen van het Huis van Culturen en sociale samenhang mee uitdragen en die werken met de prioritaire doelgroepen van het Huis. (2026 - 2027 - 2028)

Acties safe space (SD3OD6)

SD3 OD6

VEILIGE, LAAGDREMPELIGE EN INCLUSIEVE RUIMTE DOOR EEN INCLUSIEVE VRIJWILLIGERSWERKING

GC De Vaartkapoen

- zet sterk in op haar vrijwilligerswerking met een aanbod aan ondersteuning, vorming en doorgroeimogelijkheden voor de vrijwilligers. (2026-2027-2028)
- werkt samen met Magic asbl, waarbij jongeren die verplicht werden tot gemeenschapsdienst, terecht kunnen in het gemeenschapscentrum voor vrijwilligerswerk (2026-2027-2028)
- betreft vrijwilligers in de programmatie van VK - visite. Het programma wordt mee bepaald door een vaste groep geëngageerde vrijwilligers, voornamelijk Molenbeekse vrouwen, die goed inspelen op gescande noden van de deelnemers. (2026 - 2027 -2028)

O.B. De Boekenmolen

- zoekt actief vrijwilligers via Steunpunt Vrijwilligerswerk (<https://www.steunpuntvrijwilligerswerk.be>) voor haar projecten en adviesraad (2027 - 2028)
- biedt administratieve ondersteuning (planning, contacten) aan de hogeschoolstudenten en de basisscholen Sint-Martinus en Windroos die deelnemen aan Boekenbende aan Huis (BAH) in het voorjaar van 2026 (2026 - 2027 - 2028).
- waardeert en ondersteunt de vrijwilligers (voorlezer, werkgroepen anderstalige collecties...) tijdens de Week van de Vrijwilliger (28/02-8/03/2026) en neemt deel aan het vrijwilligersfeest, georganiseerd door OBIB/ VGC in dezelfde periode.
- zoekt actief naar Molenbeekse ambassadeurs om de bibliotheek te vertegenwoordigen in het project 1 stad 19 boeken. (2026 - 2027 - 2028)

- zet haar communicatiekanalen (website, facebook en instagram) in om bewoners te informeren en actief uit te nodigen tot deelname (2027 - 2028).
- zoekt een vrijwilliger als "digidokter" voor de ondersteuning van het publiek en hun digitale problemen (2027).

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- zet via IMAGINE 1080 de vrijwilligerswerking voor een 60-tal jongeren verder op seizoensbasis en organiseert jaarlijkse een onthaaldag voor jonge vrijwilligers (2026 - 2027 -2028)
- bouwt, via IMAGINE 1080, op seizoensbasis de competentietrajecten voor jongeren verder uit, zowel voor de interne werking als voor partnerorganisaties voor onthaal van publiek (vestiaire, ticketing, bar,...) of als jeugdanimator bij de vakantiestages (2026 - 2027 -2028)

Toegepaste visie **brave space**

Naast een veilige ruimte om jezelf te kunnen zijn, heeft Molenbeek ook nood aan plekken waar mensen zichzelf kunnen worden. Een *brave space* nodigt uit tot durven: durven proberen, durven spreken, durven groeien. Het is een plek waar fouten maken mag, waar nieuwsgierigheid wordt aangemoedigd en verschillen worden ingezet als bron van leren en inspiratie. Zo ontstaat ruimte voor meerstemmigheid: niet door één manier van spreken of zijn te benadrukken, maar door meerdere stemmen naast en met elkaar te laten bestaan.

In deze ruimte staat leren centraal, niet als verplichting maar als ontdekking. Cultuur fungeert als oefenveld voor taal, talent en verbeelding. Meertaligheid is daarbij geen obstakel, maar een vertrekpunt. De thuistaal speelt een essentiële rol in hoe mensen leren, zichzelf begrijpen en hun plaats in de samenleving innemen. Door die thuistalen te erkennen en te waarderen, versterken we niet alleen het leerproces, maar ook identiteit, zelfvertrouwen en betrokkenheid.

Tegelijk versterken we het Nederlands als brugtaal: een gedeelde taal die ontmoeting mogelijk maakt en toegang biedt tot onderwijs, cultuur en publieke ruimte. Door Nederlands te benaderen als een levende omgangstaal (niet enkel als schooltaal) bouwen we aan een taalvriendelijke gemeente waarin communicatie verbindt in plaats van verdeelt. We ondersteunen gezinnen om vanuit hun thuistaal een rijke, stimulerende leeromgeving te creëren en om taalontwikkeling als iets positiefs en gedeeld te beleven.

Brave Space is ook een voedingsbodem voor talentontwikkeling. Jongeren en volwassenen krijgen er ruimte om vaardigheden te ontdekken, te tonen en te verdiepen in muziek, theater, literatuur en andere creatieve vormen. In samenwerking met scholen, verenigingen en culturele actoren ontstaat een leeromgeving waarin uitwisseling centraal staat en waarin verschillende perspectieven elkaar versterken.

In deze ruimte stimuleren we niet alleen expressie, maar ook perspectief: het vertrouwen dat iedere stem ertoe doet, dat taal en cultuur sleutels zijn tot zelfontplooiing en maatschappelijke deelname en dat meerstemmigheid groeit wanneer mensen de kans krijgen om te spreken, te oefenen en hun eigen weg te verkennen, in alle talen die hen vormen.

Ambities **Brave Space** (SD4)

STRATEGISCHE DOELSTELLING 4. **MOLENBEEK IS EEN TAALVRIENDELIJKE GEMEENTE** **WAARBIJ MEERTALIGHEID WORDT INGEZET ALS KRACHTIGE** **TROEF VOOR HET VERBINDEN VAN BEWONERS, HET** **VERSTERKEN VAN IDENTITEIT EN HET BEVORDEREN VAN** **WEDERZIJDIG BEGRIIP.**

In Molenbeek is meertaligheid een rijkdom die mensen samenbrengt. Thuis talen vormen voor veel bewoners de eerste taal waarin zij denken, voelen, leren en zich uitdrukken. Door deze talen zichtbaar, hoorbaar en welkom te maken in cultuur, vrije tijd en ontmoeting, erkennen we hun waarde als fundament voor taalontwikkeling, identiteitsvorming en maatschappelijke betrokkenheid. Zo ontstaat ruimte voor herkenning, wederzijds begrip en trots en krijgen verschillende stemmen de kans om aanwezig te zijn.

Tegelijk versterken we het Nederlands als gemeenschappelijke brugtaal. In een speelse, veilige en positieve context wordt het Nederlands geoefend als taal van verbinding, zelfontplooiing en participatie aan het publieke leven. Door leesplezier te stimuleren, oefenkansen te creëren en aandacht te hebben voor informele taalmomenten, groeit taalgebruik op een natuurlijke manier, vertrekkend vanuit de eigen talige bagage van bewoners.

Door samen te werken rond een gedeeld en bewust taalbeleid bouwen partners aan een taalvriendelijke gemeente waarin meertaligheid geen drempel vormt, maar een hefboom is. Zo dragen we bij aan meerstemmigheid in Molenbeek: een context waarin verschillende talen en perspectieven naast elkaar kunnen bestaan, elkaar versterken en samen vorm geven aan een gedeelde, levende stedelijke cultuur.

Operationele doelstelling 1.

We zetten meertaligheid in als verbinder voor ontmoeting en wederzijds begrip

Operationele doelstelling 2.

We versterken het Nederlands als gebruikstaal in de vrije tijd door het te koppelen aan positieve taalervaringen, oefenkansen en kansen tot zelfexpressie en identiteitsontwikkeling.

Operationele doelstelling 3.

We bouwen een gedeeld taalbeleid uit dat taalontwikkeling en leesplezier versterkt in een meertalige context.

Acties Brave space (SD4OD1)

SD4 OD1

TAALVRIENDELIJKE GEMEENTE DOOR MEERTALIGHEID ALS VERBINDER

De strategische partners

- De cultuurdienst, O.B. De Boekenmolen en de Franstalige bibliotheek organiseren 8 meertalige vertelmomenten in Frans en Nederlands tijdens vertel & spel | créa-contes (2026 - 2027 - 2028)
- O.B. De Boekenmolen, GC de Vaartkapoen de cultuurdienst, en de klankbordgroep organiseren minstens 1 meertalige vertelmoment in het Riffijns en Nederlands tijdens de voorstelling van kamishibai, Riffijnse taallessen en de verspreiding van de verhalen 'Akcha en haar vriendin de Koe' en 'Het Meisje en de Magneet' aan de scholen in een brochure (2026).
- De cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen ontwikkelen een lesmap rond spelen met letters, codetaal, kleurplaten. (2027)
- O.B. De Boekenmolen en de cultuurdienst organiseren een vertelmoment met muziek in het kader van Boekbaby's. (2027)

O.B. De Boekenmolen

- coördineert de klankbordgroep Amazigh (leners, vrijwilligers, culturele partners) en roept ze 4 x per jaar samen om het bespreken van activiteiten en een aankoopbeleid te bepalen (2026 - 2027 - 2028).
- neemt deel aan de klankgroep Oekraïens, Pools en Arabisch in het kader van het aankoopbeleid en activiteiten (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert op 27 februari de startdag van Boekenbende aan Huis (BAH) in de bibliotheek in samenwerking met de basisscholen Sint-Martinus en Windroos, OBIB (VGC) en de hogescholen (2026).

- actualiseert haar Engelstalige collectie door het trekken van nullijsten waarbij niet uitgeleende werken worden afgevoerd en vervangen door actuele werken (2026 - 2027 - 2028).
- stelt de zaal beschikbaar voor de taallessen Amazigh-Riffijns gegeven door La Maison du Rif (2026).
- koopt het educatieve spel Lutu Lingua, het gezelschapsspel voor jongeren rond taal, identiteit en meertaligheid aan en maakt het uitleenbaar voor scholen (2026).
- actualiseert de collectie Arabisch in samenwerking met de klankbordgroep Arabisch (2027).

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- besteedt meer aandacht aan het implementeren van meertaligheid in de programmatie, het vrijetijdsaanbod (atelierwerking en speelweken), de scholenwerking en het jeugdproject Imagine 1080. Zij valoriseert de talen van de bewoners in haar werking. (2026 - 2027 - 2028)
- maakt een stavaza op rond meertaligheid die reeds aanwezig is in het Huis (2026).
- integreert het bevorderen van het leesplezier door voorleessessies bij de activiteiten voor ouders en jonge kinderen (Court'échelle), bij de selectie van jeugdboeken als aanvulling bij de thematiek bij voorstellingen en tentoonstellingen voor jong publiek i.s.m. de Franstalige bibliotheek et le centre de littérature de jeunesse de la ville de Bruxelles. (2027 - 2028)

Brede School Molenbeek

- geeft ook aandacht aan andere talen ondanks het belang van het Nederlands. BROM zet minstens 1 keer per jaar andere talen in de kijker te zetten om een rijk taalgebruik te stimuleren (2026 - 2027 - 2028).

Acties Brave space (SD4OD2)

SD4 OD2

TAALVRIENDELIJKE GEMEENTE DOOR NEDERLANDS ALS GEBRUIKSTAAL IN DE VRIJE TIJD

De strategische partners

- De cultuurdienst en Brede School maken een overzicht van oefenkansen Nederlands, taalondersteuning en leesplezier voor kinderen en volwassenen op Molenbeeks niveau. Daarnaast onderzoeken ze ook hoe de verschillende scholen hiermee omgaan en wordt er een overzicht gemaakt van bestaand vertel-, lees- en taalstimuleringsmateriaal (2027).
- De cultuurdienst, GC de Vaartkapoen en de O.B. De Boekenmolen organiseren een intensief taalbad “Nederlandse schoolinstructietaal” op basis van taalplezier rond muziek, literatuur en muzische vorming voor Molenbeekse kleuters die naar het eerste leerjaar gaan (2026 - 2027 - 2028).
- De cultuurdienst, de O.B. De Boekenmolen en Brede School ondersteunen ‘het leespark’ in Molenbeek, georganiseerd door Samen voor Morgen met materialen en promotie (2027).
- OB De Boekenmolen en de cultuurdienst organiseren maandelijks een spelletjesnamiddag als Nederlandstalige oefenkans in de bibliotheek (2026 - 2027 - 2028).
- O.B. De Boekenmolen en Brede School richten in samenwerking met Iedereen Leest, een leesjury (10-12 jaar) in (2027-2028).

GC de Vaartkapoen

- vangt op woensdagvoormiddagen klassen op door een cultureel kunsteducatief aanbod te voorzien aan scholen die dan geen les krijgen (2026). De volgende jaren blijft dit behouden onder voorbehoud van subsidie (2027-2028).

- biedt taallessen Nederlands van verschillende niveaus (1.1, 1.2, 2.1) aan, gegeven door CVO Brussel en Ligo Brusselleer voor volwassenen. De opleidingen vergroten de kansen op werk, opleiding en sociale integratie
- Allez NL is een tweejaarlijks initiatief van het Huis van het Nederlands Brussel dat anderstaligen stimuleert om Nederlands actief te gebruiken buiten de klas. Via een netwerk van Brusselse organisaties, waaronder GC de Vaartkapoen, worden laagdrempelige activiteiten aangeboden – van sport tot cultuur – volledig in het Nederlands tijdens dit initiatief (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert uitstappen om deelnemers op een informele en speelse manier Nederlands te laten oefenen. Dit gebeurt via een rondleiding in makkelijk en toegankelijk Nederlands of een doe-activiteit (2026 - 2027 - 2028).

O.B. De Boekenmolen

- breidt de collectie uit met materialen rond identiteit, diversiteit en met verhalen die herkenbaar zijn voor de geïdentificeerde doelgroepen zoals mensen met een andere culturele achtergrond, mensen met een beperking, mensen uit de LBGTQI+ gemeenschap (2026 - 2027 - 2028).
- doet onderzoek naar het gebruik van de Kranten- en Tijdschriften collectie en stemt haar aankoopbeleid hierop af (2026-2027-2028).
- organiseert voorleesmomenten in samenwerking met de hogescholen en het kleuteronderwijs (2026-2027-2028).
- organiseert vertelmomenten voor de allerkleinsten op woensdagnamiddag (2026-2027-2028).
- stelt voor de jeugdboekenmaand met haar team zelf activiteiten op voor de 1ste, 2de en 3de graad van het basisonderwijs. (2026)
- koopt aan en verdeelt baby- en peuterbonnen in het kader van Boekstart (<https://www.boekstart.be/>) over de kinderopvang (2026-2027-2028).

Acties **Brave space (SD40D2)**

(vervolg)

- het bibliotheekteam organiseert in het kader van de leeslijn/project “Spoorzoekers” een workshop “Collagegedichten” voor het 5de leerjaar van de basisscholen Windroos (22 januari), K&Co (7 mei) en Eugène Laermans (mei 2026).
- organiseert in samenwerking met de Brusselse Nederlandstalige bibliotheken en OBIB (VGC) een jeugdboekenmaand (2027-2028).
- organiseert voorleesmomenten voor de allerkleinsten tijdens de Nationale voorleesweek (november) (2026 - 2027 - 2028).
- organiseert lees- en schrijfateliers op minstens 2 Nederlandstalige scholen om de taal van de leerlingen te verbeteren (2026). Brede School breidt dit jaarlijks uit met minstens één Nederlandstalige school (2027 - 2028).

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- wil meer inzetten op tweetaligheid voor ateliers en stages door tweetalige animatoren in te schakelen (artistiek en animatoren art 17 ism Imagine 1080) (2027).
- organiseert het onthaal, in het Nederlands, van school- en familievoorstellingen i.s.m. SchoolpodiumWest, GC De Vaartkapoen en vzw Moca (2027).
- bouwt een tweetalig activiteitenprogramma op voor scholen en families in Microfolie en Fablab’ke/fabwest (2026)
- Het Momuse zet voor haar publiekswerking in op tweetalige activiteiten voor scholen en in de vrije tijd (2026 - 2027-2028)
- onderzoekt welke structurele samenwerkingen rond opvanginitiatieven mogelijk zijn voor het bevorderen van het Nederlands, in het kader van hun atelierwerking en speelweken. (2027)

Brede School Molenbeek

- zet maximaal in op talentontwikkeling en het bevorderen van de Nederlandse taal via cultureel expressieve en ‘talige’ atelierwerkingen tijdens wekelijkse middag of naschoolse ateliers op elke lagere school in samenwerking met volgende partners: Fanfakids, Jeugd en muziek, You and art vzw, Debateville en Nonkel Jef (2026 - 2027 - 2028).

Acties **Brave space** (SD4OD3)

SD4 OD3

TAALVRIENDELIJKE GEMEENTE DOOR GEDEELD TAALBELEID

De strategische partners

- O.B. De Boekenmolen, Brede School Molenbeek, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst starten een lerende gemeenschap (wisselen kennis en informatie uit en leren van elkaar) in samenwerking met de Franstalige bibliotheek rond leesbevordering bij kinderen en jongeren. (2027)
- ontwikkelen een visie op meertaligheid en passen deze vanaf 2028 toe op de dagelijkse werking (welke plaats heeft meertaligheid? Wat zijn de voordelen en uitdagingen? Wat zijn de moeilijkheden/beperkingen? hoe communiceren we onze visie naar partners/workshopgevers?)
- stellen in samenwerking met Foyer vzw een actieplan op rond hoe er meer ingezet kan worden in het ondersteunen van de thuistaal. Daarnaast zal er ook gekeken worden naar hoe er meer aandacht kan gaan naar het belang van een goede basis in de thuistaal. (2027)
- zorgen voor een taalvriendelijk onthaal, met aandacht voor vlotte communicatie en verstaanbaarheid, en trachten waar nodig taalbarrières in het contact met anderstalig publiek te verkleinen, ook bij workshops, voorstellingen en rondleidingen. Zij volgen hiervoor een vorming “meertalig communiceren” (2028)
- Brede School Molenbeek, de cultuurdienst en O.B. De Boekenmolen nemen deel aan een onderzoek naar methodieken om de thuistaal te versterken via cultuur en literatuur in overleg met vzw Foyer (2028).
- O.B. De Boekenmolen en de cultuurdienst volgen een vorming rond “eenvoudig Nederlands” (2027)

O.B. De Boekenmolen

- stemt haar aankoopbeleid af op meertaligheid, NT2 (Nederlands als tweede taal), NT1 (Nederlands als 1ste taal), op jeugd, kwetsbare doelgroepen en actuele thema's (duurzaamheid, burgerschap) (2026 - 2027 - 2028).
- belegt een vergadering met de Franstalige bibliotheek om samen na te denken over een beleidsstrategie rond lezen in de vrije tijd (2027).
- neemt in het kader van de leeslijn deel aan het project “1 stad, 19 boeken” i.s.m. de Brusselse Bibliotheken en koopt de boeken voor dit project aan (2026).
- denkt samen met scholen, de Brusselse Bibliotheken en OBIB (VGC) na over een geïntegreerd leesbeleid/leeslijn met gezamenlijke taal- en leesprojecten.
- ontwikkelt een collectieplan dat richting geeft aan een evenwichtige, diverse en actuele collectie, afgestemd op de noden van alle bezoekers en onderbouwd met gebruiks- en uitleengegevens (2026).
- volgt systematisch de feedback van leerkrachten, leerlingen in het kader van de jeugdboekenmaand op, evalueert en stuurt bij indien nodig. (2026-2027-2028)

Ambities **Brave Space** (SD5)

STRATEGISCHE DOELSTELLING 5. IN MOLENBEEK STAAT TALENTONTWIKKELING CENTRAAL: WE BIEDEN RUIMTE VOOR ZELFEXPRESSIE, UITWISSELING EN CREATIVITEIT.

In Molenbeek staat talentontwikkeling in het teken van zelfexpressie, ontmoeting en groei voor iedereen. Via muziek-, kunst- en cultuureducatie ontdekken kinderen, jongeren en volwassenen hun mogelijkheden en leren ze zichzelf creatief uitdrukken in een uitdagende en stimulerende omgeving. Jongeren krijgen daarbij ruimte en begeleiding om hun stem te ontwikkelen, te experimenteren én competenties te ontwikkelen die hun toekomstkansen kunnen vergroten. Zo bouwen we aan meerstemmigheid, waarbij diverse perspectieven, verhalen en expressievormen gelijkwaardige ruimte krijgen, elkaar uitdagen en versterken, maar steeds in het licht van democratische waarden en respect. Door samen te creëren en te leren, wordt cultuur een plek waar talent verbindt, vertrouwen opbouwt en mensen samenbrengt over generaties en achtergronden heen.

Operationele doelstelling 1

We bieden een brede waaier aan creatieve, muzikale en kunsteducatieve cursussen en projecten voor alle leeftijden.

Operationele doelstelling 2

We creëren leer- en toonmomenten waarin jongeren (14–26 jaar) hun talenten kunnen ontwikkelen en versterken, ondersteund door begeleiding en een podium om hun stem te oefenen, te verfijnen en publiek te laten horen.

Operationele doelstelling 3.

We ondersteunen (semi)professionele en lokale kunstenaars via residenties en witruimte in de culturele programmatie.

Acties **Brave space** (SD5OD1)

SD5 OD1

TALENTONTWIKKELING VIA EEN BREDE WAAIER AAN CURSUSSEN EN PROJECTEN

De strategische partners

- O.B. De Boekenmolen en de cultuurdienst organiseren een vertelmoment met muziek in het kader van Boekbaby's. (2027 - 2028)
- OB De Boekenmolen en de Nederlandstalige cultuurdienst organiseren maandelijks een spelletjesnamiddag (2026-2027-2028).
- De cultuurdienst, het Huis van Culturen en Sociale Samenhang, Brede School en GC De Vaartkapoen organiseren Molenlight, een participatief lichtfeest waarin mensen, kinderen en verenigingen hun talenten ontdekken door tijdens begeleidende ateliers zelf lichtcreaties te maken van oktober tot november (2026 - 2028).

GC De Vaartkapoen

- organiseert wekelijks crea- en textielateliers die ruimte bieden om te leren naaien, haken, borduren en experimenteren met technieken. Het is een veilige plek om talenten te ontwikkelen, kennis te delen en samen projecten te realiseren. In 2026 ligt de nadruk op duurzaamheid: recyclage van materialen en het leren uitvoeren van retouches om kleding een tweede leven te geven. (2026-2027-2028).
- organiseert tijdens schoolvakanties speelweken waarbij kinderen ondergedompeld worden in een ander thema, m.b.v. verschillende activiteiten, zoals crea, beweging, schilderen, muziek... (2026 - 2027 - 2028)

O.B. De Boekenmolen

- organiseert met haar team de jeugdboekenmaand met als thema "Dieren" voor de drie graden van de basisscholen (2026).
- organiseert de jeugdboekenmaand voor de drie graden van de van de basisscholen i.s.m. OBIB VGC (2027 - 2028).
- organiseert maandelijks 1 creatief atelier (2026 - 2027 - 2028)

De Cultuurdienst

- organiseert het Octopus festival, een driedaags familiefestival waarbij ouders en hun kinderen samen talenten ontdekken. (2027)

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- blijft inzetten op haar creatieve publiekswerking voor alle leeftijden en dit zowel binnen als buiten de schooluren: met Court'échelle voor jonge gezinnen, ateliers en stages voor jong en oud(er), de scholenwerking, Microfolie, Fablab'ke en Imagine 1080 en de museale werking Momuse (2026 - 2027 - 2028).

Brede school Molenbeek

- organiseert minstens 1 cultuurverrijkend project in elke school (namelijk Ultima Vez transmissie Project, Graffiti-project, projecten die inzetten op nieuwe technieken met ateliers rond knutselen met zeefdruk en muziek maken om hun horizon te verbreden en talenten ontwikkelen). (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert op elke school minstens een middag of naschools atelier waar leerlingen laagdrempelig aan kunnen deelnemen in samenwerking met partners uit de socio-culturele sector, zoals Fanfakids (MetX), Jeugd en Muziek, etc. (2026 - 2027 - 2028)

Acties **Brave space (SD50D2)**

SD5 OD2

TALENTONTWIKKELING VIA LEER- EN TOONMOMENTEN VOOR JONGEREN (14 - 26J)

- onthaalt het jaarlijkse toonmoment acagala met de leerlingen van de muziekacademie van Molenbeek en de eindejaarstentoonstelling van de tekenacademie van Molenbeek

GC De Vaartkapoen

- organiseert mee het jongerentraject Circuit, waar Brusselse jongeren voor enkele maanden worden ondersteund en begeleid door twee professionele coaches en waar zij toewerken naar een voorstelling (2026 - 2027 - 2028).
- ondersteunt werkzoekenden in hun doorstroom naar de arbeidsmarkt door een socio-economisch traject in de keuken en cafetaria aan te bieden, waarin deelnemers praktijkervaring, begeleiding en ondernemerschapsvaardigheden ontwikkelen (2027 - 2028)
- werkt samen met TRILL, om zo ons (cultureel) jongerenaanbod en netwerk te vergroten en meer diverse activiteiten aan te bieden voor de Brusselse jeugd. (2026 - 2027 - 2028)

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- biedt jongeren wekelijkse creatieve ateliers (film, foto, theater, fablab'ke...) aan op seizoensbasis (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert op seizoensbasis een competentietraject als vrijwilliger of jeugdanimator (2026 - 2027 - 2028).
- geeft jonge talenten maandelijks een podium in de projectwerking van Good vibes (Imagine 1080) (2026-2027-2028)
- creëert met het theateratelier een theaterproductie per seizoen (ism Smoners vzw) (2026-2027-2028)
- sluit het seizoen af met toonmomenten en (foto)tentoonstellingen van eigen producties ikv de creatieve atelierswerking Imagine (2026-2027-2028)
- biedt scholen een podium in de theaterzaal voor eigen creaties en toonmomenten op het einde van het schooljaar ism Molenbeekse secundaire scholen,... (2026 - 2027 - 2028)

Acties **Brave space (SD50D3)**

SD5 OD3

TALENTONTWIKKELING VIA WITRUIMTE VOOR KUNSTENAARS

De strategische Partners

- GC De Vaartkapoen en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang organiseren één Amazigh Lentefestival waarbij Riffijnse professionele muzikanten uit België, Utrecht en Lille in residentie zijn en toewerken naar een concertavond om zo ontwikkelings- en podiumkansen voor muzikanten uit de Amazigh gemeenschap te bieden en een professioneel aanbod amazigh cultuur voor brede publiek uitbreiden (2026).
- het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst ondersteunen Atelier in Beeld met communicatie (2026 - 2027).
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang ondersteunen het collectief MAST door in samenspraak één kunstenaar te selecteren voor een artikel in elke editie van het gemeentelijk blad Molenbeek Info. (2026 - 2027 - 2028)
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang organiseren een netwerkmoment voor beeldende kunstenaars om samen synergiën aan te gaan (2026).

GC De Vaartkapoen

- start met Comedy nights en geven opkomende comedians een podium(2026).
- neemt deel aan de Zinneke-parade met een percussiegroep (workshops, repetities) (2026).
- zorgt via VK Concerts voor een empowerende omgeving waarin mensen van cultuur kunnen genieten en zelf kunnen ondernemen en maken rond muziek door jaarlijks 60 concertavonden en 2 residenties te organiseren. (2026 - 2027 - 2028).

- werkt samen met Chaabi Habibi, een project van vzw HalfMoOn, om vrouwelijke Marokkaanse muzikanten uit de diaspora in de kijker zetten (parcours en bestaan) en professionaliseren en uitdagen (door samenwerkingen met andere circuits en coachingstrajecten). (2026 - 2027 - 2028)

De cultuurdienst

- maakt een overzicht van lokale kunstenaars en locaties (2026).
- ondersteunt 3 lokale initiatieven met een lokale programmatie, promotie of materiaal, namelijk Openstreets, Bonnevie Feest, Fiesta au park (2026 - 2027 - 2028).
- laat voldoende witruimte in elke programmatie van een event reserveert zij minstens 1 tijdslot voor een vrije invulling van een lokale vereniging of artiest (2027 - 2028).

Huis van culturen en Sociale Samenhang

- organiseert tentoonstellingen met opkomende, lokale kunstenaars in de expositieruimte van het Huis of in het Karreveldkasteel of Momuse op voorstel en vraag van de artiesten (2026 - 2027 - 2028).
- gebruikt de tentoonstellingsruimte Cafet'arts om jonge, lokale talenten in de kijker te zetten en organiseert per seizoen 4 tentoonstellingen (2026 - 2027 - 2028).
- lanceert jaarlijks een oproep tot kunstenaarsresidenties in het Huis of in het Karreveldkasteel (2026 - 2027 - 2028).

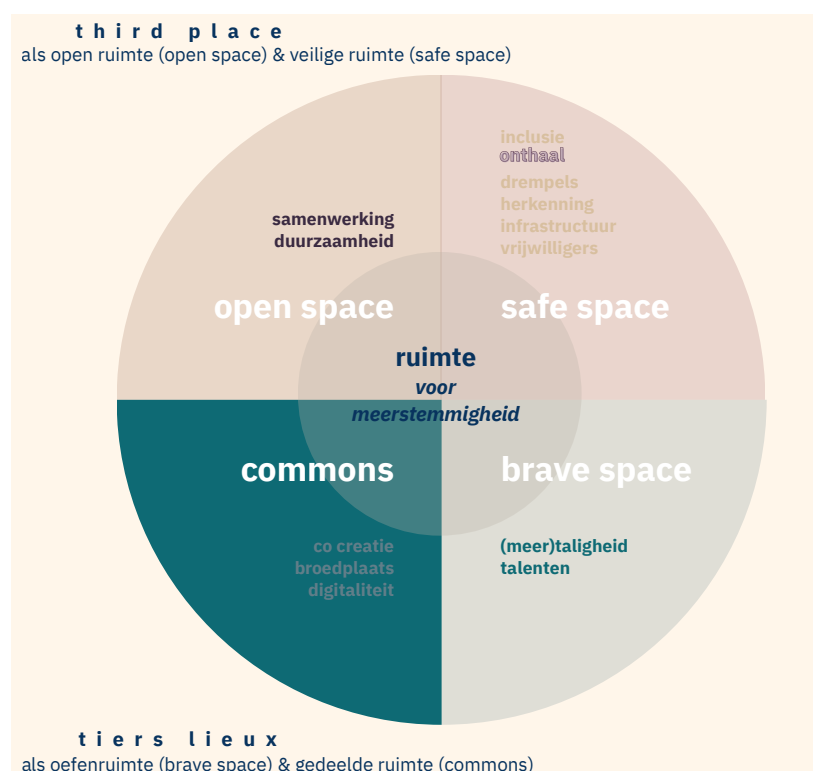
Toegepaste visie Commons

Molenbeek bruist van initiatieven, ideeën en talent. Overal in de gemeente staan bewoners, kunstenaars en verenigingen op om hun omgeving te veranderen, om samen iets te creëren, om cultuur van onderuit te laten groeien. Deze dynamiek vormt het kloppend hart van het lokale cultuurbeleid: een beleid dat vertrekt van wat er al leeft, ruimte schept en deelt.

Hier verwijst *commons* naar de gedeelde culturele ruimte: een ruimte waar kennis, infrastructuur en middelen samen worden opgebouwd en gebruikt. Cultuur wordt hier niet meer louter aangeboden, maar ontstaat in samenwerking. Bewoners, kunstenaars, jongeren en verenigingen krijgen niet alleen ondersteuning, maar ook het vertrouwen en de ruimte om zelf richting te geven aan projecten, programmatie en creatieve trajecten.

We zijn vandaag nog ver verwijderd van deze visie van gedeelde ruimte die van onderuit vorm krijgt maar zetten met deze ambitie het proces in gang. Culturele partners en verenigingen starten vanuit het creëren van witräume en co-creatie en bouwen stapsgewijs verder aan gedeeld gebruik, gedeeld eigenaarschap en gedeelde beslissingen. Open en vrije culturele plekken functioneren daarbij als vrijplaatsen, laboratoria en ontmoetingsruimtes waar geëxperimenteerd, geleerd en samengewerkt wordt. Tegen het einde van de beleidsperiode (2031) groeien culturele plekken, infrastructuren en netwerken uit tot commons.

Meerstemmigheid staat daarbij centraal. Door verschillende perspectieven, verhalen en praktijken gelijkwaardig te laten samenkomen en samen te laten beslissen, worden cultuur en de gemeente een waarlijke weerspiegeling van de samenleving.

Ambities Commons (SD6)

STRATEGISCHE DOELSTELLING 6. CULTURELE PARTNERS EN VERENIGINGEN FACILITEREN KENNIS, (DIGITALE) INFRASTRUCTUUR EN BEGELEIDING, BOUWEN AAN GEDEELD EIGENAARSCHAP EN GEVEN DE REGIE STAPSGEWIJS UIT HANDEN: CO-CREATIE VERBINDT DE GEMEENSCHAP EN OPENT NIEUWE PERSPECTIEVEN VOOR PARTICIPATIE EN GEDEELD EIGENAARSCHAP.

Om co-creatie duurzaam te verankeren, kiezen culturele partners en verenigingen voor een faciliterende en ondersteunende rol. Zij stellen kennis, infrastructuur en begeleiding ter beschikking en geven bewust ruimte aan bewoners, makers en verenigingen om mee richting te geven aan programmering en werking. Door culturele plekken te ontwikkelen als vrijruimte, co-creatieve werkplaatsen of te investeren in toegankelijke (digitale) infrastructuur, versterken partners meerstemmigheid, gedeeld eigenaarschap en inclusieve participatie.

We benaderen commons hier als een ontwikkelingsproces. De partners vertrekken vanuit het creëren van witruimte en co-creatie en evolueren stapsgewijs naar gedeeld gebruik, gedeelde verantwoordelijkheid en gedeelde besluitvorming. Tegen het einde van de beleidsperiode groeien culturele plekken, infrastructuren en netwerken uit tot gedeelde hulpbronnen die samen met bewoners, makers en verenigingen worden beheerd en verder ontwikkeld. Zo ontstaat een netwerk dat niet alleen door ons wordt aangeboden, maar door iedereen collectief wordt gedragen.

Operationele doelstelling 1.

We geven stapsgewijs de regie uit handen en creëren ruimte voor buurtbewoners, makers en verenigingen om een beslissende rol op te nemen in programmering, inhoudelijke keuzes en werking.

Operationele doelstelling 2.

Culturele plekken functioneren als co-creatieve werkplaatsen en broedplaatsen, waar infrastructuur, tijd en ondersteuning gedeeld worden en initiatieven worden gevaloriseerd via omkadering, afspraken en wederzijdse verantwoordelijkheid.

Operationele doelstelling 3.

We bouwen aan een gedeelde digitale infrastructuur die experiment, creatie, leren en kennisdeling mogelijk maakt, en die door gebruikers actief mee wordt vormgegeven en benut.

Acties Commons (SD6OD1)

SD6 OD1

STAPSGEWIJS REGIE UIT HANDEN IN PROGRAMMA, WERKING EN KEUZES

Hier gaan we van co-creatie naar gedeelde beslissingen. Door bewoners en makers structureel te betrekken bij besluitvorming, bereiden we ons voor op een commonswerking waarin zeggenschap, verantwoordelijkheid en eigenaarschap gedeeld worden.

De strategische Partners

- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang ontwikkelen samen een actief beleid naar kunstenaars toe. Naast de kwaliteitsvolle tentoonstellingen die het Huis van culturen en Sociale Samenhang met het gemeentelijke Museum Momuse organiseert, maken de diensten één gemeenschappelijke contactenlijst met een deelplatform (whatsapp community) waar kunstenaars informatie met elkaar kunnen delen en met een netwerkmoment in september waar visuele kunstenaars elkaar kunnen ontmoeten (2026)
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang, GC De vaartkapoen en Brede School organiseren het lichtfeest waarbij bewoners en partners rond het thema licht zelf in alle vrijheid eigen installaties kunnen ontwikkelen (2026 - 2028).
- O.B. De Boekenmolen en Brede School Molenbeek stellen met de geïnteresseerde leerkrachten van lagere scholen de nieuwe aankopen van de jeugdcollectie samen (2028).
- De cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang voorzien jaarlijks subsidies om de creativiteit van onderuit alle kansen te geven. (2026 - 2027 - 2028)

- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en de cultuurdienst ontwikkelen het concept van het Molenbeeks stadskunstenaarschap met het uitwerken van een solide concept, oproep, gereguleerde selectieprocedure en modaliteiten om uiteindelijk te komen tot een vrijruimte voor kunstenaar met budget en infrastructuur om zich artistiek te ontplooiën (2027)

GC De Vaartkapoen

- organiseert een nieuwjaarsfeest met de buurt en haar publiek in de ruimten en de tuin van het gemeenschapscentrum op basis van een programmering vanuit de buurt. (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert Merhaback om het nieuwe culturele seizoen te lanceren in september in samenspraak met de buurt. (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert een seizoensafsluiter in juli in samenspraak met de buurt. (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert Family Connect waarbij families uit de buurt een actieve rol in de programmering opnemen. (2026 - 2027 - 2028)

O.B. De Boekenmolen

- bezoekers geven suggesties voor de aankoop van bibliotheekmaterialen die worden meegenomen in het vormen van de collectie (2026 - 2027 - 2028).
- doet een oproep aan jongeren om te brainstormen over de inrichting van een jongerenhoek. (2027)
- laat ruimte voor de adviesraad om de agenda en thema's in de bibliotheek mee te bepalen (2026-2027-2028).
- ondersteunt de klankbordgroep rond de anderstalige collecties Amazigh, Pools, Oekraïens en Arabisch in de aankoopssuggesties en faciliteert de voorgestelde activiteiten binnen het beschikbare budget. (2026 - 2027 - 2028).
- zoekt geïnteresseerde leerkrachten en jongeren om de aankoop van de jeugdcollectie samen te stellen (2028).

Acties Commons (SD60D1)

(vervolg)

De cultuurdienst

- faciliteert de organisatie van buurtfeest Fiesta Au Park in het Marie Josépark, dat gedragen wordt door lokale buurtbewoners en - verenigingen op vlak van materiaal en toelatingen. (2027 - 2028)
- ondersteunt de cultuurraad, die een autonoom statuut krijgt binnen de gemeente als onafhankelijk adviesorgaan met een eigen mail, een eigen budget en de mogelijkheid om zelf haar taken te plannen binnen de waarden die zij zelf bepaald hebben. (2026 - 2027 - 2028)
- laat jaarlijks witruimte in haar programmatie om lokale kunstenaars te betrekken en om de intermediairen van bijzondere doelgroepen aangepaste maatregelen te laten nemen die het aanbod beter afstemmen op de noden van die doelgroep (2026 - 2027 - 2028)
- ondersteunt het Zmigri festival, een Maghrebijns festival - georganiseerd door Molenbeekse jongeren, financieel en infrastructureel (2026)

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- geeft jongeren via haar deelwerking Imagine 1080 vrije ruimte om voorstellen te doen rond programmatie en die samen verder uit te werken (2026 - 2027 - 2028)

Brede school Molenbeek

- ontwikkelt een kinderraad om stem kinderen en jongeren te betrekken in beleid, zodat de wensen en noden van leerlingen op Nederlandstalige scholen door de kinderen zelf beantwoord kunnen worden. (2026)
- de kinderraad is een erkende en autonome entiteit binnen het netwerk en wordt actief betrokken in besluitvorming (over o.a. vrijetijds- en cultuurparticipatie, noden/interesseelden etc.) (2027 - 2028)

Acties Commons (SD6OD2)

SD6 OD2

STAPSGEWIJS REGIE UIT HANDEN VIA COCREATIEVE BROEDPLAATSEN

Hier evolueren culturele infrastructuren van gedeeld gebruik naar gedeelde verantwoordelijkheid. Via open calls, residenties en afsprakenkaders groeien plekken uit tot gedeelde hulpbronnen, met aandacht voor toegankelijkheid, verbinding en duurzaamheid als fundamenteën van een commons.

De strategische partners

- maken een afsprakenovereenkomst rond het vrij gebruik van elkaars infrastructuur binnen het kader van dit cultuurbeleidsplan. (2026)

GC De Vaartkapoen

- ontrolt VKonnect met een open call om jaarlijks een 5-tal socio-culturele projecten uit de buurt, die door enthousiaste buurtbewoners en collectieven getrokken worden, te ondersteunen met ruimte en ondersteuning in een tweejarig traject. (2026 - 2027 - 2028)
- onthaalt First Fridays, een initiatief van vrijwillige leden van de Raad van Bestuur die elke eerste vrijdag van de maand het café openhouden. (2026 - 2027 - 2028)
- organiseert de zomerprogrammatie Tout Koer waarin buurtbewoners actief meedenken, mee creëren en deelnemen op basis van hun noden en interesses om de tuin in te vullen (2026 - 2027 - 2028).

O.B. De Boekenmolen

- onderzoekt samen met de jongeren hoe ze zelf vrij de ruimte kunnen gebruiken (2028).
- onderzoekt samen met vertegenwoordigers van de LBGTQI - gemeenschap hoe zij zelf vrij de ruimte kunnen gebruiken (2027)

Huis van Culturen en sociale Samenhang

- biedt mogelijkheid tot zomerresidenties aan voor repetities en/of co-creaties waarbij de ruimten van 15 juli tot 15 augustus als vrijruimte voor verenigingen en kunstenaars kan worden gebruikt en maakt, waar mogelijk, ook tijdens het seizoen ruimte vrij voor kunstenaarsresidenties (2026 - 2027 - 2028) .
- organiseert een uitwisseling tussen artiesten in het kader van een gezamenlijke tentoonstellingsvorm. Voor de visuele artiesten organiseert zij dit in samenwerking met de cultuurdienst en het museum Momuse (2027)
- lanceert jaarlijks een oproep voor kunstenaarsresidenties en organiseert haar activiteiten zo veel mogelijk in coproductie met andere lokale organisaties (2026 - 2027 - 2028)
- zet volop in op een gedeeld gebruik van haar infrastructuur (lokalen, zaal, foyer en binnenkoer). Zij maakt een afsprakenkader hierrond op en een plan op om ruimten ter beschikking te stellen via een open call aan verenigingen (2027-2028)
- geeft via haar muzikale talentenwerking maandelijks vrije ruimte en een podium aan jonge kunstenaars in performance art en aan jongeren om het programma voor Good vibes mee samen te stellen. (2026 - 2027 - 2028)
- stimuleert een makers community door open permanenties te voorzien in haar werking van fablabke en fabwest, waarbij bewoners en verenigingen met eigen ideeën en creaties aan de slag kunnen gaan (2026-2027-2028)

Acties Commons (SD6OD3)

SD6 OD3

STAPSGEWIJS REGIE UIT HANDEN VIA GEDEELDE DIGITALE INFRASTRUCTUUR

Digitale platformen en tools worden ontwikkeld als digitale commons: gedeelde infrastructuur waar kennis, content en leerervaringen collectief worden opgebouwd, beheerd en gedeeld.

De strategische partners

- Op de culturele website van de cultuurdienst en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang kunnen verenigingen zelf hun aanbod ingeven en promoten, kunnen professionele zalen & creatieruimten beschreven worden en toegankelijk gemaakt worden voor verenigingen en kunstenaars (2027 - 2028).
- De cultuurdienst en Brede School werken hun whatsapp community voor families, kunstenaars en activiteiten in de Maritieme wijk verder uit en bekijken hoe ze deze kunnen verbinden en promoten onder aanbieders om te delen (2026).

O.B. De Boekenmolen

- ondersteunt het digitale project 'De zichtbaarheid van de bibliotheek verhogen' door het herwerken van het instagramkanaal in samenwerking met een stagiaire van de Erasmushogeschool. (2026)
- update de bibliotheekwebsite. (2026)
- organiseert op 19 januari een vorming Robotica van de VUB voor het bibliotheekteam (2026).
- schrijft 2 scholen per jaar in het project Robotica in (2026 - 2027 - 2028).
- gebruikt het online bibliotheekstelsel WISE (Cultuurconnect) voor alle digitale toepassingen zoals de website, collectie-invoer en de gedeelde catalogus. (2026 - 2027 - 2028)

- herlanceert het aanbod van online leren via een gedeeld platform <https://onlineleerenmetdebib.be/> (2027).
- promoot en ondersteunt e-boeken en digitale platformen actief. Zij heractiveert de 4 beschikbare e-readers van de bibliotheek.
- kadert online en in samenwerking met de werkgroep het aanbod van de Amazigh collectie met een YouTube - video over de Amazigh taal en cultuur (2026).
- voorziet een vorming rond e-inclusie voor het bibliotheekteam (2027).
- voorziet een vorming 'Podcasts maken' voor het bibliotheekteam (2028).
- duidt een teamlid aan als redacteur voor de website (2026)
- breidt het project Robotica uit in twee bijkomende scholen in samenwerking met de VUB en de basisscholen (2027).
- organiseert 1 digimoment rond de app "Online leren" (2027).
- organiseert een maandelijks bezoek van de didaktiek die moeilijke digitale vragen gericht beantwoordt (2027).
- organiseert 2 leermomenten omtrent digitale vaardigheden voor ouders en volwassenen rond de toepassingen van internet, de online catalogus, itsme (2028).

Huis van Culturen en Sociale Samenhang

- vanuit de deelwerkingen fablabke, microfolie en het foto- en filmatelier vertrekt het activiteitsaanbod van het creatieve gebruik van digitale infrastructuur voor een jong publiek met experiment (labo), co-creatie en kennis- of praktijkuitwisseling als rode draad (2026-2027-2028)
- biedt via haar fablab - werkingen (fablabke en fabwest) de infrastructuur om met haar technologische en digitale materialen eigen projecten te creëren (2026-2027-2028).

Acties Commons (SD60D3)

(vervolg)

- biedt via haar digitale museale werking 'microfolie' om met kunsteducatieve digitale tools de rijke wereld van de kunstgeschiedenis in te duiken (2026-2027-2028).
- biedt via haar multimediale atelierwerking rond film- en fototechnieken digitale materialen aan en knowhow op jongerenmaat om met multimedia, zoals fotografie en filmmontage, aan de slag te gaan (2026-2027-2028)

3

O.B. De Boekenmolen

Visie op de bibliotheek van morgen in Molenbeek

De bibliotheek als “derde plek” is verankerd in het dagelijkse leven van de Molenbekenaars. In de bibliotheek voelt iedereen zich welkom, veilig en gehoord. De bibliotheek is een duurzame leer- en cultuurplek, waar taal, leesplezier, cultuur, digitale vaardigheden, identiteit en mentale veerkracht centraal staan, verbonden zijn en bespreekbaar zijn.

Samen met de cultuurpartners en bewoners bouwt de bibliotheek aan een open, inclusieve en participatieve bibliotheek, die ruimte biedt om te oefenen in democratie, om eigen talenten te ontwikkelen en om actief aan de samenleving deel te nemen.

De bibliotheek doet dit via vier met elkaar verbonden ruimten:

1. OPEN SPACE als een vrije en open plek: De bibliotheek is een warme, gastvrije omgeving waar iedereen welkom is om te lezen, leren, ontmoeten en tot rust te komen. Ze ondersteunt de taalontwikkeling, meertaligheid en het leerproces van alle Molenbekenaars en vormt zo een natuurlijke toegangspoort tot cultuur en kennis.

2. SAFE SPACE als een veilige ruimte voor welzijn, persoonlijke groei, laagdrempelige en herkenbare cultuurbeleving: de bibliotheek creëert een omgeving waarin kinderen, jongeren en volwassenen zichzelf kunnen zijn en nieuwe vaardigheden kunnen ontdekken via literatuur. De bibliotheek biedt betrouwbare informatie, digitale ondersteuning, begeleiding en herkenning voor iedereen, ook voor wie elders minder ruimte vindt. Iedereen moet er zichzelf kunnen zijn, zichzelf kunnen herkennen en zo veel mogelijk drempels moeten worden weggewerkt.

3. BRAVE SPACE als oefenruimte voor dialoog, diversiteit en talenten: De bibliotheek nodigt uit tot gesprek, reflectie en kritisch denken. Ze stimuleert ontmoeting tussen verschillende leefwerelden via lezingen, reflectie, literatuur en ook taligheid: het Nederlands op de voorgrond, andere talen krijgen ademruimte. Ze biedt hierrond programma's waarin bewoners, scholen en partners elkaar op een respectvolle manier kunnen uitdagen, inspireren en begrijpen. Hier oefenen we in democratie.

4. COMMONS als gedeelde ruimte voor creatie en verbeelding: In samenwerking met bewoners, kunstenaars, verenigingen en cultuurpartners wordt de bibliotheek een plek van co-creatie, experiment en innovatie. Ze stelt haar ruimten open voor wie rond literatuur wil creëren. Ze biedt digitale versterking in een steeds veranderende en steeds meer geconnecteerde wereld. Bewoners nemen mede-eigenaarschap op van projecten en ideeën die de gemeenschap versterken rond literatuur. Zo wordt de bibliotheek een collectieve, meerstemmige kennis- en cultuurplek.

Deze visie verankert de bibliotheek samen met haar partners als een toegankelijke, veilige, uitdagende en gedeelde publieke ruimte waar elke Molenbekenaar in al zijn diversiteit kan groeien, bijdragen en zich thuis voelen.

reguliere werking van de bibliotheek & statistiek

De reguliere werking van een openbare bibliotheek omvat veel meer dan enkel boeken uitlenen. Het is een unieke combinatie van dienstverlening, cultuur, leren, ontmoeting en maatschappelijke ondersteuning. Dankzij haar toegankelijkheid, divers aanbod en sterke lokale verankering speelt de bibliotheek een cruciale rol in het versterken van de gemeenschap en het bevorderen van gelijke kansen.

1. PUBLIEKSWERKING EN ONTHAAL

De bibliotheek is een open huis met een warm en professioneel onthaal. De bibliotheekmedewerkers bieden persoonlijk advies, begeleiding en ondersteuning op maat.

1.1. Toegang tot Informatie en Literatuur

De bibliotheek biedt gratis en onbeperkte toegang tot een breed aanbod:

- boeken, tijdschriften en kranten
- digitale media zoals e-readers, e-boeken en Daisy online
- audiovisuele materialen (dvd, luisterboeken,...)
- Gopress Kranten-en tijdschriftenarchief.

1.2. Gebruik van de ruimte

De bibliotheek biedt haar infrastructuur aan als een toegankelijke, veilige en neutrale openbare ruimte. Bezoekers kunnen er:

- studeren en lezen
- vergaderen en samenwerken
- deelnemen aan activiteiten
- digitale middelen gebruiken (internetpc's, e-reader, Copy-Pay-Time Tracs systeem)

2. LEESBEVORDERING EN CULTUURPARTICIPATIE

2.2. Activiteitenaanbod voor jongeren

De publiekswerking omvat een breed aanbod:

- workshops, lezingen en verteluurtsjes, spelletjesnamiddag
- taalstimulerende activiteiten
- projecten met culturele en sociale partners (taalbad, ...)

2.2. activiteitenaanbod voor volwassenen

- auteurslezingen en workshops
- samenwerking met Ligo en andere zoals Foyer vzw voor rondleidingen op maat
- thematische displays en boekentips

2.3. Samenwerking met Scholen

We ondersteunen scholen met:

- klasuitleen, boekpakketten en themapakketten
- rondleidingen en infosessies op maat
- leesbevorderende materialen en tools (leeslijn, Boekstart)
- projecten op maat van leerkrachten en leerlingen
- educatieve programma's (jeugdboekenmaand met vertelmomenten, workshops, een bibliotheekspel, Boekenbende aan Huis)
- campagnes zoals de Jeugdboekenmaand, de Nationale voorleesweek, Leeslijn, Boekstart, Anderstalige collecties en auteurslezingen.

De bibliotheek werkt hiervoor nauw samen met scholen, culturele partners en lokale organisaties

3. LEVENSLANG EN LEVENSBREED LEREN

De bibliotheek ondersteunt leren voor iedereen via:

- infosessies catalogus
- toegang tot digitale informatiebronnen

reguliere werking van de bibliotheek & statistiek (vervolg)

- studie- en werkplekken aan te bieden
- taalstimulerende trajecten en initiatieven rond digitale vaardigheden
- 4 internet PC die publiek toegankelijk zijn tijdens de openingsuren

4. COLLECTIEBELEID

Het collectiebeleid omvat:

- selectie en aankoop
- catalogiseren en ontsluiten via het bibliotheeksysteem
- afvoer van verouderde of beschadigde materialen
- integratie en digitalisering van digitale collecties
- up to date maken van de collectie door de aankoop van nieuwe materialen

De collectie weerspiegelt de diversiteit van de gemeenschap en omvat materialen in verschillende talen en formaten. De bibliotheek beschikt over een Nederlandstalige, Amazigh, Arabische, Engelstalige, Poolse en Oekraïense collectie.

Hierbij wordt rekening gehouden met:

- verschillende leeftijdsgroepen (kinderen, jongeren en volwassenen)
- taalniveaus (NT1, NT2)
- specifieke kwetsbare doelgroepen zoals laaggeletterden en nieuwkomers,
- actuele thema's en maatschappelijke evoluties
- lokale interesses en noden

Om de collectie up to date te houden wordt ze voortdurend aangevuld en afgestemd op de behoeften van de lokale gemeenschap en dit in samenwerking met de klankbordgroepen Amazigh, Arabisch, Pools en Oekraïens.

5. DIGITALE DIENSTVERLENING

Bezoekers kunnen gebruikmaken van:

- wifi en digitale werkplekken (4 internetcomputers publiek)
- online catalogus via de website (<https://sint-jans-molenbeek.bibliotheek.be>)
- digitale collecties zoals e-boeken, Daisy online
- sociale mediakanalen voor informatie en interactie (Instagram, facebook, website)

De bibliotheek draagt bij aan digitale e-inclusie door:

- informele hulp bij digitale vragen
- uitleen van digitale apparaten (e-readers)

6. PARTNERSCHAPPEN, GEMEENSCHAPSWERKING EN NETWERKING

De bibliotheek werkt doelgericht samen met:

- scholen, kinderdagverblijven en jeugdorganisaties
- culturele en sociale actoren (De Vaartkapoen, BROM, Brusselleer, Moca vzw, Nederlandstalige Cultuurdienst, Foyer vzw, Samen voor Morgen vzw, Franstalige bibliotheek Molenbeek...)
- welzijnsverenigingen en dienstencentra (DC Randstad, Ligo, naschoolse kinderopvang...)
- gemeentelijke diensten

De bibliotheek maakt deel uit van het grotere netwerk van de Nederlandstalige Brusselse Bibliotheken waardoor de toegankelijkheid en de efficiëntie van de dienstverlening wordt verhoogd:

- één lidkaart voor meerdere bibliotheken
- een gedeelde catalogus en reserveringssysteem
- gezamenlijke activiteiten en campagnes
- ondersteuning via OBIB (Vlaamse Gemeenschapscommissie)

reguliere werking van de bibliotheek & statistiek (vervolg)

7. PERSONEEL EN EXPERTISE

De bibliotheekmedewerkers worden ingezet op de domeinen waarvoor ze over de geschikte vaardigheden beschikken:

- collectiebeheer
- publiekswerking en leesbevordering
- informatiemanagement
- taalondersteuning
- digitale vaardigheden

Voortdurende vorming en professionalisering zijn essentieel om een kwalitatieve dienstverlening te blijven garanderen.

8. EVALUATIE EN KWALITEITSZORG

De monitoring van de bibliotheekwerking gebeurt door onderstaande criteria:

- bezoekers- en uitleencijfers
- gebruikersfeedback
- evaluaties van projecten en activiteiten
- jaarlijkse rapportage aan de gemeente, het adviesorgaan en aan de Vlaamse Gemeenschap (BIOS).

Door deze gegevens is er aandacht voor de kwaliteit van de bibliotheekwerking en kan er waar nodig verbeteringen worden doorgevoerd.

9. STATISTIEKEN VAN DE COLLECTIE

Aantal materialen 1.01.2026	Absoluut (aantallen)	Relatief (%)
Gedrukte materialen	30.153	100%
Anderstalige gedrukte materialen	805	2.66%
Nederlandstalige gedrukte materialen	29.348	97.34%

4

Middelen, participatie en communicatie

Middelen voor cultuur

Molenbeek heeft heel wat in huis om zuurstof door het culturele beleid te laten stromen en om de juiste ruimte voor iedereen te creëren, maar ook deze tools moeten mee met de tijd. Om de nodige ruimte te creëren op maat van partners en publiek zodat iedereen evenwaardig deel kan hebben in de cultuurbeleving in Molenbeek, moeten ook de beschikbare middelen (ver)groeien en op maat ingezet te worden.

Molenbeek beschikt over heel wat middelen om cultuur en haar bewoners te laten groeien. We denken in de eerste plaats aan een gigantisch rijk netwerk van culturele actoren op het terrein: Molenbeek is met haar 300 tal verenigingen en honderden kunstenaars op z'n minst rijk te noemen op dit vlak. Zoals in de ambities gesteld, is samenwerking nog steeds een uitdaging. Versnippering van inspanningen en communicatie tegengaan, know how en middelen bundelen, in co-creatie initiatieven ontwikkelen. Het is uiteraard ook aan de overheid en de strategische partners zelf om verenigingen meer armslag geven.

PERSONEEL & MATERIAAL

Voor de uitvoering van het plan en om brede samenwerkingen aan te gaan, staan de beleidspartners met een geëngageerd team klaar. De afgelopen jaren is ook dit partnerschap naar elkaar gegroeid en tezelfdertijd ook uitgegroeid tot een breed netwerk van GC De Vaartkapoen, O.B. De Boekenmolen, de cultuurdienst, het Huis van Culturen en sociale samenhang en brede school Molenbeek.

Het menselijk kapitaal is evenzeer divers bij de verschillende partners.

De decretale partners hebben volgend personeelsbestand voor de komende jaren 2026 - 2027 - 2028:

- O.B. De Boekenmolen: 4,2VTE, verdeeld over 5 personeelsleden (1 niv. A, 1 niv. B, 3 niv. C) en 2 personen voor onderhoud (2 niv. D)
- De cultuurdienst: 1,8 VTE, verdeeld over 2 personen (1 niv. A & 1 niv. B)
- GC De Vaartkapoen: 9 vzw-personeelsleden, goed voor 8 VTE en 19 personeelsleden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie of 16,5 VTE. Ze zijn als volgt verdeeld over de werkingen: Eén centrumverantwoordelijke (1VTE), Administratie en boekhouding (2 VTE), Infrastructuur (4,5 VTE), Onthaal (2,5 VTE), Communicatie (1,5 VTE) en Productie & Techniek (5,5 VTE). Op de inhoudelijke posten werken voor Muziek (1 VTE) en Maatschappij en Molenbeek (4 VTE).

De andere strategische partners dragen ook bij in de realisaties van de doelstellingen met

- Brede School: 3,5 VTE, verdeeld over 4 personen (niv.B)
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang: 37,80 VTE

In dit veelzijdige team toont elk lid vandaag een grote betrokkenheid in de dagelijkse werking. In de komende jaren blijven we verder bouwen op dit engagement, om zo deze positieve werkhouding te vertalen naar een kwaliteitsvol onthaal voor burgers en verenigingen. Door in te zetten op vriendelijkheid, openheid en een ontvankelijke houding voor externe vragen en in concrete initiatieven, groeit het team verder als betrouwbare en constructieve partner.

Middelen voor cultuur

(vervolg)

FINANCIEEL

De gemeente ontvangt voor de bibliotheek jaarlijks een geïndexeerde loonsubsidie voor het bibliotheekpersoneel van de Vlaamse Gemeenschap (€196.257,57). Het onderhoudspersoneel is ten laste van de gemeente. De bibliotheek heeft jaarlijks een gemeentelijk werkingsbudget van € 60.000 beschikbaar voor de aankoop van materialen, gaande van boekcollecties en tijdschriften tot meubels en informaticamateriaal. 30% van de gemeentelijke middelen dienen voor aankoop van de collectie (boeken, e-books en dvd, kranten en tijdschriften), 33% wordt gebruikt voor onderhoud van beheerssystemen en digitale toepassingen, 6,5% voor aankopen meubilering en 21,5% voor logistiek en technisch functioneren (aankoop van onderhoudsmaterialen, etiketten, labels RFID, dymo, etiketten ZIZO, etc). 8% kan de bibliotheek zelf investeren in allerlei uitbreidingsactiviteiten, zoals lezingen of activiteiten voor leesbevordering. Van de Vlaamse Gemeenschapscommissie ontvangt de bibliotheek jaarlijks een subsidie van € 5.439,99 voor haar deelname aan het digitale netwerk voor de bibliotheken.

De Nederlandstalige cultuurdienst ontvangt jaarlijks een subsidie van ongeveer 88.000 € binnen het Bovenlokaal cultuurdecreet, waarbij de Vlaamse Gemeenschap 26.353€ aan werkingsmiddelen toekent en de Vlaamse Gemeenschap een geïndexeerd bedrag van 62.864€ aan loon (66%) - en werkingsmiddelen (33%). Verder ontvangt de dienst ook een projectsubsidie vanuit de Vlaamse

Gemeenschapscommissie en 11 daagse Vlaanderen vzw om de 11 - juliviering te organiseren voor een bedrag van 1.886 €. De gemeente voorziet een aanvullend budget voor de lonen van het dienstpersoneel (waarvan het loon van de cultuurbeleidscoördinator 45% gesubsidieerd). De dienst beschikt verder over 22.000 € werkingsmiddelen vanuit de gemeente. Dit vertaalt zich - met de subsidies - in een werkingsbudget van 51.000 €, 15.750 € om overeenkomsten te valoriseren met de erfgoedcel, vzw MOCA en GC De Vaartkapoen en 10.000 € voor subsidies aan Nederlandstalige culturele initiatieven.

Binnen de VK zijn de middelen divers: het gemeenschapscentrum krijgt werkingsmiddelen van de VGC (Kunsten, GC, Stedenfonds). Deze werkingsmiddelen worden aangevuld met verschillende projectsubsidies (Kunstendecreet, Koning Boudewijnstichting en VGC projectoproepen). Daarnaast voorziet Actiris en Sociale Maribel middelen voor specifieke tewerkstelling en kosten hieraan verbonden (Geco, deeltijds leren/deeltijds werken, VIA middelen). De loonkosten van VGC personeel worden volledig gedragen door de VGC. De VK ontving in 2024 in totaal 483.457,29€ subsidies. Van het totaalbedrag van 483.457,29€ gaat 75% naar loonkosten (365.714,82 €). Het restbedrag (117.742,47€) zijn overheadkosten en werkingskosten, geïnvesteerd in o.a. productie- en communicatiekosten.

De overige strategische partners hebben ook zelf verschillende overeenkomsten na te komen. Hun middelen dienen deels voor de engagementen die

Middelen voor cultuur

(vervolg)

zij in dit cultuurbeleidsplan opnemen en ook deel uitmaken van hun overeenkomsten:

- Het Huis van Culturen en Sociale samenhang is de gemeentelijke dienst voor Franstalige cultuur. Een groot deel van de personeelskosten wordt door de gemeente gedragen, evenals onderhoudskosten en een deel van de middelen voor dagelijkse werking zoals overheadkosten. Voor het grootste deel van de werkingskosten en een deel van de loonkosten heeft het HCSS subsidieovereenkomsten t.e.m. eind 2027 met COCOF voor een jaarlijks subsidiebedrag van 439.000 € waarmee o.a. de jongerenwerking Imagine 1080 gefinancierd wordt. Met de FWB heeft het HCSS tot eind 2027 een overeenkomst voor een jaarlijks subsidiebedrag van 101.000€. Voor de werking van de ontmoetingsruimte ouders-jonge kinderen (Court'échelle) heeft het HCSS een subsidie van 8.596€ van ONE. Voor de werking van de scholenprogrammatie en de Microfolie heeft het HCSS een jaarlijkse subsidie van 12.500€ in het kader van PECA (FWB). Voor de werking van het Fablab'ke en fabwest heeft het HCSS tot eind augustus 2026 een gewestelijke subsidie van Innoviris van 74.989 €. Voor 2026 heeft het HCSS een bedrag van 404.000€ werkingsmiddelen.
- Brede School Molenbeek heeft voor haar 3,5VTE een werkingsbudget van 35.000 € vanuit de gemeente, waarvan 17.500€ in natura (huur zalen en materialen) en 17.500 € werking. Daarnaast is er ook een tijdelijke subsidie van het Fonds Koningin Paola.

INFRASTRUCTUUR

Naast diverse uitleenbare materialen, beschikken de partners in dit beleidsplan ook over volgende infrastructuren voor de uitvoering van het lokaal

cultuurbeleid:

- De totale oppervlakte van O.B. De Boekenmolen 758m² waarvan een polyvalente zaal van de bibliotheek (125m²) en de tuin LIBRIS (50m²)
- GC De Vaartkapoen met een concertzaal (450 pl. of 150m²) en hangar (100m²), repetitieruimte (20m²) en 5 multifunctionele lokalen (24m³) en een café of ontmoetingsruimte met ingerichte keuken. De open tuin en verbindingspassage tussen 2 omliggende straten bieden toegankelijkheid & verbinding. Deze infrastructuur doet dienst als de vereiste culturele infrastructuur binnen het Vlaamse decreet Bovenlokale cultuurwerking, waartoe de gemeente met VGC en met GC De Vaartkapoen een overeenkomst afsloot.
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang met een theaterzaal (180 pl.), Kelder (90pl.), Foyer (140m² met bar en ingerichte keuken), Cafét'arts (50m²), 8 atelierruimtes (elk 25m²), Court'échelle (ontmoetingsruimte ouders-jonge kinderen), 2 fablabs, een microfolie (digitaal museum) en verder nog 2 binnenkoeren, studio's en kantoorruimten, een bibliotheek ZEP (zone d'éducation permanente) en het Momuse. In het kader van het wijkcontract Zwarte Vijvers wordt nieuwe infrastructuur gecreëerd die uitgaat op de binnenkoer van het Huis met o.a. een horecaruimte, een jongerenlokaal voor Imagine en een bewegings- en dansruimte.

Daarnaast heeft de gemeente nog enkele andere infrastructuren die meer gedecentraliseerd in de gemeente verspreid liggen en de mogelijkheid bieden om nabije cultuurbeleving te ontwikkelen:

- De gemeentelijke feestzaal Sippelberg (300m²) met industriële keuken, sanitair & loges
- De gemeentelijke feestzaal Karreveld (240 m²) met bijkomend de Koningin Elisabethzaal (80m²), twee salons (40m²), een ridderzaal (60m²), een polyvalente expo- en vergaderzaal (60m²) en ruime binnenkoer

Middelen voor cultuur

(vervolg)

- Alle gemeentelijke scholen volgens het intern reglement voor zaalverhuur en - gebruik.
- Centre Communautaire Maritime (455m²) met twee vergaderruimten (15m²)
- de Grote Hal: een overdekte hal van 1.000m² in de Heyvaertwijk

Vast staat dat de decretale partners de beschikbare infrastructuur in functie van haar gebruikers willen inzetten: met openheid naar mensen en een positieve receptieve houding voor creatie.

ONDER DRUK

De financiële context stelt ons momenteel voor budgettaire uitdagingen. Door aangekondigde besparingen op verschillende bestuursniveaus staan de gemeentelijke middelen onder toenemende druk. Het blijft voor de gemeente evenals voor de culturele partners dan ook spannend om jaarlijks onze ambities te vertalen in een evenwichtige begroting. Omgaan met deze realiteit, betekent echter ook kansen zien in de nieuwe vorm die het beleidsplan heeft aangenomen: bovenop de decretale partners, zijn ook het Huis van Culturen en Sociale Samenhang en het brede schoolnetwerk betrokken in dit geïntegreerd plan. Zo kunnen we ook waarlijk groeien naar een plan voor heel Molenbeek en een beleid voeren dat alle bewoners bedient en betreft. Daarnaast stimuleert de schaarste aan middelen ons om nog meer samen te werken en in te zetten op het ontwikkelen van een breed gedragen en duurzaam cultureel netwerk. Samen bouwen we aan een breed en inclusief cultureel beleid, waarin infrastructuren, expertise en middelen over de grenzen van organisaties heen worden ingezet.

De beschikbare budgetten vragen om doordachte keuzes en een gedeelde verantwoordelijkheid. Door middelen en infrastructuren beter op elkaar af te stemmen en het gebruik ervan te inventariseren, willen we de efficiëntie en de zichtbaarheid van het culturele aanbod vergroten. Deze gedeelde aanpak versterkt niet alleen de veerkracht van het culturele veld, maar creëert ook ruimte voor nieuwe initiatieven en partnerschappen, lokaal, bovenlokaal en gemeenschapsoverschrijdend. Tegelijk blijft er nood aan structurele investeringen. De bibliotheek kampt de laatste jaren met kosten voor de infrastructuur (lift, dak, nooddeur, deuren aan de ingang...). De nodige herstellingswerken blijven achterwege. Het budget voor de aankoop van materialen voor de collectie daalt ook elk jaar. Dit vormt een bijkomende uitdaging voor een bibliotheek die moet en wil inspelen op de noden van haar omgeving.

De aanpassing en het onderhoud van infrastructuren, de ondersteuning van verenigingen en de duurzame verankering van samenwerkingen vergen een langetermijnvisie. Daarom pleiten de gemeentelijke diensten en hun partners voor een versterking van de middelen voor het verenigingsleven, als teken van erkenning van de rijkdom die cultuur voor de gemeente betekent. We zien deze middelen en samenwerkingen als onderdeel van een groeiproces: stap voor stap bouwen we, samen met onze partners, aan een cultuurbeleid dat evenwichtig, inclusief en toekomstgericht is, geworteld in de realiteit, maar gedragen door een gemeenschappelijke ambitie om te investeren in wat mensen en wijken verbindt.

Participatie: cultuur voor, door en met mensen

VOOR HET PLAN

Ray Oldenburg pleitte voor de derde plaats als bakermat van democratie, waar mensen elkaar ontmoeten als gelijken en waar ideeën spontaan tot leven komen.

En Filip De Rynck betoogt dat participatie ook gaat om het “ernstig nemen van de expertise, kennis en ideeën van burgers, om een volwassen dialoog in open communicatie, met klinken en botsen” (F. De Rynck, De geest van Elinor 2021).

Dat is net wat de partners in de ontwikkeling van het beleidsplan voor ogen hadden: afstand nemen van de eigen ideeën fixes en met een open geest naar de anderen kijken. Want als het aankomt op nieuwe wegen inslaan en van onderuit aan beleid bouwen, is iedereen expert en telt elke stem.

De participatie van het beleidsplan startte al in 2024 met een grondige evaluatie van de cultuurraad. De partners deden hetzelfde voor hun netwerk en eigen inzet. Het besef dat samenwerking nog steeds de sleutel is tot grotere impact, en dat er een waaier aan pistes openligt, is ook tijdens de samenwerking rond Molenbeek for Brussels 2030 gebleken. Het was een oefening voor de partners waarin die “derde plaatsen” tussen organisaties, burgers en beleid tastbaar werden en waarin we samen uitgingen van het narratief dat elke stem telt. In die uitwisselingen versmolten de ideeën van o.m. Oldenburg, De Rynck en Ndichie tot onze gedeelde visie dat we ruimten maken om die meerstemmigheid in cultuur te brengen.

En dat streven naar meerstemmigheid is ook bij de opmaak van het beleidsplan onze leidraad geweest. Sinds maart 2025 verbreedde de aandacht naar moeilijk bereikbare publieken, die de partners tijdens het ondersteuningstraject vanuit de Vlaamse Gemeenschapscommissie

identificeerden. Deze publieken reflecteerden mee met ons op het lokale cultuurbeleid volgens diverse formules die het best bij hun leefwereld aansloot:

- een uitwisseling over de uitdagingen van Molenbeek met de bibliotheekbezoekers in dialoog met prof. dr. Eric Corijn op 13 februari 2025;
- dieptegesprekken met ouders, tekensessies en interactieve gesprekken met kinderen tijdens de Buitenspeeldag in Westpark (23 april 2025)
- dieptegesprekken met 30 buurtbewoners in de perimeter rond GC De Vaartkapoen (april - mei 2025)
- dieptegesprekken met 10 buurtbewoners en -kinderen alsook met 10 deelnemers aan de open ateliers in het Huis van Culturen en Sociale Samenhang (mei 2025)
- bevraging van de scholen, gekoppeld aan enkele individuele gesprekken met directies en leerkrachten door en over de bibliotheek (5 mei en 22 mei 2025) evenals een vragenlijst aan de scholen en een uitwisseling met de stuurgroep door het Brede schoolnetwerk over de bijzondere aandachtspunten en uitdagingen in de omgeving (juni - september 2025)
- een dieptegesprek met part123vzw op 20 mei, gevolgd door een focusgesprek met 11 organisaties die in Molenbeek op diverse domeinen met de LGBTQIA+ gemeenschap werken (1 juni 2025);
- een publieksdebat met mensen met verschillende roots over identiteit naar aanleiding van de film ‘Ana + Yek’, van Zohra Benhammou en Romy Vanderveken (13 juni 2025)
- een dieptegesprek met Foyer vzw over identiteit, roots en het belang van geschiedenis op 8 juli 2025;
- een participatietraject van mensen met een beperking bij het initiatief van Molenfest, gekoppeld aan een teamreflectie van de lokale

Participatie: cultuur voor, door en met mensen

(vervolg)

organisatie Zonneliéd vzw, die volwassenen met een niet aangeboren beperking begeleidt in juli 2025 en met Toop vzw die minderjarigen met een mentale beperking begeleidt op 3 oktober 2025;

- een dieptegesprek met Accolage vzw en vzw Randstad over eenzaamheid op respectievelijk 7 juli en 10 juli 2025
- dieptegesprek met vzw Samen voor Morgen en Action et Dialogue à Bruxelles asbl rond alleenstaande ouders en identiteit op respectievelijk 24 mei en 7 juli 2025
- een spontaan en inspirerend gesprek met Esma Ahkrououch en Aziza el Miamouni over “in between culture kids” op 20 mei 2025
- een dieptegesprek met filtercaféfiltré vzw, organisator van Open Streets, en de dienst duurzaamheid, coördinator van het gemeentelijke Klimaat Actieplan, rond de uitdagingen over het gebruik van openbare ruimte en een duurzame toekomst op respectievelijk 16 mei en 18 augustus 2025
- een dieptegesprek met kunstenaarscollectief MAST over de uitdagingen en ambities van visuele kunstenaars op 3 mei en 26 mei 2025

Daarnaast hadden de partners ook met hun eigen interne netwerk, het personeel en de adviesorganen diverse uitwisselingsmomenten om op basis van hun jarenlange terreinervaring uit te wisselen met elkaar. Deze intense uitwisselingen vonden plaats op 12 november, 24 november, 1 december, 10 december en 15 december 2025.

Tenslotte ondernam de nieuwe cultuurraad een traject onder begeleiding van Demos vzw om van onderuit een waardenkader te bepalen, vertrekkende vanuit de noden van de omgeving. Dit waardenkader weerspiegelt zich ook in de ambities van de partners, wat de verbondenheid tussen de professionals en het adviserende orgaan illustreert.

MET HET PLAN: UITVOERING & EVALUATIE

De wijdvertakte maar tegelijk gefocuste bevestigingen die aan de basis lagen van dit beleidsplan vormen geen eindpunt, maar het vertrek van een verdere, duurzame participatie. Betrokkenheid bij cultuurbeleid stopt immers niet bij de opmaak ervan, maar moet blijven leven naarmate het plan zich concreet vertaalt in initiatieven, samenwerkingen en gedeelde ruimte. Samen cultuur maken, daar draait het in Molenbeek om.

Participatie wordt binnen dit beleidsplan benaderd als gelaagd en nauw verbonden met onze visie op meerstemmigheid. Niet elke vorm van betrokkenheid vraagt hetzelfde engagement, dezelfde taal of dezelfde context. Daarom creëren we verschillende participatieruimtes (open, veilig, moedig en gedeeld) waarin mensen op diverse manieren en volgens hun eigen mogelijkheden kunnen deelnemen. Het beleidsplan ademt deze benadering doorheen de doelstellingen en acties, met bijzondere aandacht voor gelijkwaardigheid en toegankelijkheid.

De formele beheers- en adviesorganen vormen hierbij een essentiële en structurele draaischijf. De cultuurraad, de bibliotheekraad, het bestuursorgaan van het gemeenschapscentrum en de stuurgroep van de Brede School nemen elk, vanuit hun eigen opdracht en expertise, actief deel aan de beleidsontwikkeling, de opvolging en de bijsturing van het cultuurbeleid. Deze organen vervullen niet alleen hun decretale advies- of beheerstaken, maar fungeren ook als participatieplatformen waarin signalen uit het veld samenkomen en teruggekoppeld worden naar het beleid.

Participatie: cultuur voor, door en met mensen

(vervolg)

Jaarlijks worden deze raden en organen uitgenodigd voor een reflectiemoment, telkens in september. Tijdens deze momenten worden de voortgang van de acties, nieuwe noden en kansen, en de vertaling van beleidsambities naar concrete initiatieven besproken. Deze reflectiemomenten functioneren als open spaces: ze bieden ruimte voor dialoog, prioriteiten stellen en het verbinden van het bredere culturele en maatschappelijke veld met het beleid.

Zoals het beleidsplan ook op actieniveau beschrijft, wordt participatie verder versterkt door de actieve betrokkenheid van strategische partners, intermediairen en toeleiders. Via samenwerkingen met onder meer scholen, welzijns- en jeugdorganisaties, buurtwerkingen en andere lokale partners worden specifieke doelgroepen bereikt en betrokken. Deze partners spelen een cruciale rol in het verlagen van drempels, het creëren van veilige contexten en het vertalen van beleidsdoelstellingen naar leefwerelden van diverse inwoners. Net daarom staat onze ambities over samenwerking en een verbonden gemeenschap met stip op één.

Evaluatie maakt integraal deel uit van deze participatieve aanpak. Op jaarlijks niveau wordt het beleidsplan geëvalueerd op actieniveau, in dialoog met de beheers- en adviesorganen en betrokken partners van de projecten. Deze evaluaties focussen vooral op de voortgang van acties, de kwaliteit van participatie en de mate waarin doelstellingen worden gerealiseerd. Na drie jaar volgt een bredere evaluatie van de beleidskeuzes en de inhoudelijke projecten. Hierbij wordt onderzocht in welke mate de strategische accenten nog aansluiten bij de

noden van de stad, het culturele veld en haar inwoners, en waar bijsturing of heroriëntering nodig is. Deze tussentijdse evaluatie vormt een belangrijk leermoment binnen de beleidsperiode.

Aan het einde van de beleidsperiode wordt in 2031 een eindevaluatie uitgevoerd. Deze brengt de volledige beleidscyclus in kaart en reflecteert, samen met de betrokken raden, partners en stakeholders, over de bereikte impact, de gerealiseerde meerstemmigheid en de lessen voor toekomstig cultuurbeleid. We plannen dit moment in 2029 onder vorm van een netwerkmoment dat kadert binnen de strategische doelstelling 1 over verbonden cultuurgemeenschap en samenwerking.

Door participatie en evaluatie op deze manier structureel met elkaar te verbinden, ontstaat een dynamisch en lerend beleidskader. Niet elke stem klinkt op dezelfde manier of met dezelfde intensiteit, maar elke vorm van betrokkenheid kan bijdragen aan een gedeelde en meerstemmige cultuurbeleving in Molenbeek.

Transparantie en communicatie

Communicatie is misschien nog belangrijker dan de ambities zelf in een beleid. Geen enkele sterke actie of inspirerend beleidskader bereikt zijn doel als het niet de juiste mensen kan betrekken. Communicatie is daarom geen sluitstuk, maar een essentieel beleidsinstrument.

De afgelopen jaren heeft Molenbeek een uitgebreid arsenaal aan communicatie-instrumenten ontwikkeld. Zo werd onder meer een culturele agenda opgezet en verder verfijnd. Bovendien wordt in 2026 de culturele website vernieuwd. Uit talrijke gesprekken met partners, bewoners en op basis van eigen ervaringen beseffen we ook dat de hoeveelheid aan communicatiemiddelen niet noodzakelijk leidt tot betere bereikbaarheid. Integendeel, ze kan zelfs contraproductief werken. Wat wél cruciaal is, is het doordacht en coherent inzetten van een beperkt aantal kanalen, afgestemd op duidelijke doelgroepen en inhoud. Het uitwerken van een gedragen communicatievisie is daarom een fundamenteel onderdeel van dit beleid en één van de initiatieven die vanaf 2027 opgenomen wordt in ambitie 1.

VAN HET CULTUUR - EN BIBLIOTHEEKPLAN

Het beleidsplan is geen eenvoudig document om te communiceren. Het bundelt ambities, analyses en denkkaders en is in de eerste plaats een beleidsinstrument. Voor de modale burger biedt het plan eerder inspiratie dan concrete handvatten. De beschikbaarheid van het integrale plan via klassieke kanalen, zoals de websites van alle partners, blijft vanzelfsprekend.

In 2026 zal er ook in het gemeentelijk blad Molenbeek Info een artikel verschijnen die de belangrijkste ambities bundelt.

Tegelijk is een vertaalslag naar de Molenbeekse straten noodzakelijk, met een sterke focus op het concrete en het tastbare. Daarom ontwikkelen we vanaf 2027 naast het volledige beleidsplan ook:

- Een verkorte, toegankelijke versie van het plan;
- Een visuele voorstelling met een kaart, grafische schema's en een heldere weergave van de doelstellingen;
- Een light versie in de vorm van een mindmap, die via iconen en tekeningen de kern van het beleid inzichtelijk maakt.

Daarnaast blijft face-to-face communicatie essentieel in Molenbeek. Met enkele focusgroepen koppelen we in 2027 de ambities van het plan expliciet terug aan eerder geformuleerde noden en verwachtingen. Deze momenten zijn niet louter informatief, maar vormen meteen de basis voor gesprekken over concrete toekomstige initiatieven en gezamenlijke acties met bewoners, verenigingen en collectieven.

Elke partner zal bovendien de eigen accenten binnen dit beleidskader verder toelichten aan zijn specifieke doelpubliek, personeel en bezoekers, zodat het plan ook intern en op maat van diverse publieken gedragen wordt.

Transparantie en communicatie (vervolg)

VAN EN ROND DE ACTIES

Ook in de uitvoering van het beleid blijft communicatie een prioriteit. Toegankelijke en gerichte informatie is een sleutel om ongelijkheid te verkleinen en participatie aan cultuur te versterken. Dat betekent dat informatie op maat moet zijn van elk publiek én alle delen van de gemeente moet bereiken: gebundeld, doelgroepgericht en met nieuwe media als hedendaagse hefboom tot efficiënte communicatie, willen de partners inzetten op volgende communicatiepistes:

- twee WhatsApp-communities, één rond de Maritieme wijk en één rond cultuur- en familieactiviteiten;
- de digitale media van de partners met nieuwsbrieven, Facebook- en Instagram-kanalen;
- het verder voeden en verspreiden van een gedeelde papieren culturele agenda;
- informatieschermen op elke locatie, waarop partners elkaars initiatieven zichtbaar maken voor bezoekers en deelnemers.

In 2026 wordt de culturele website grondig vernieuwd. Deze website wordt het centrale platform waar alle culturele informatie van de gemeente wordt gebundeld. Verenigingen en partners krijgen er de mogelijkheid om zelf hun initiatieven te delen, wat zowel de zichtbaarheid als de gedeelde verantwoordelijkheid voor communicatie versterkt.

Daarnaast identificeren de partners actief de intermediairen van kwetsbare doelgroepen (zoals sociaal-culturele organisaties, jeugdwerkingen, scholen en buurtinitiatieven). Via deze schakels zorgen we ervoor dat informatie over het beleidsplan en de acties ook effectief tot bij deze doelgroepen geraakt.

TOT SLOT

De gemeentelijke diensten staan op het vlak van geïntegreerde culturele communicatie nog niet waar ze willen staan, zoveel is duidelijk. Om de culturele dynamiek in Molenbeek op de kaart te zetten, plannen de partners samen een jaarlijks communicatieoverleg. Hier stemmen ze de communicatie meer op elkaar af, zowel op het niveau van strategie, digitale media, taalgebruik en bereik kritisch analyseren en versterken als van timing en inhoud.

5

referentielijst & statistieken

referentielijst

REFERENTIELIJST

De gedeelde visie in dit plan is gebaseerd op sterke theoretische denkkaders en elementen uit volgende uiteenzettingen:

Adichie, C. N. (2009, juli). The danger of a single story [Video]. TED Conferences.

https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_the_danger_of_a_single_story

De Rynck, F. (2021). De Geest van Elinor: Over overheid, samenleving en de kunst van het loslaten. Pelckmans.

Mattern, S. (2014). Library as Infrastructure. Places Journal.
<https://placesjournal.org/article/library-as-infrastructure/>

Oldenburg, R. (1989). The Great Good Place: Cafes, Coffee Shops, Bookstores, Bars, Hair Salons and Other Hangouts at the Heart of a Community. Paragon House.

deze denkkaders vinden hun oorsprong in originele theorieën:

Proulx, S., & Gauthier, M. (2019). Les tiers-lieux au service de l'innovation sociale. Revue internationale d'action communautaire, 81(1), 55–70.

Lefebvre, H. (1968). Le droit à la ville. Anthropos.

Certeau, M. de. (1984). The Practice of Everyday Life. University of California Press.

Ostrom, E. (1990). Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action. Cambridge University Press.

statistieken

We geven u ook graag nog enkele cijfergegevens mee die gebruikt werden om onze omgevingsanalyse mee te onderbouwen en het beeld over Molenbeek mee kunnen duiden. Bij * heeft Molenbeek de hoogste of laagste waarde in het Gewest, ** duidt aan dat Molenbeek het op 2 na hoogste of laagste cijfer heeft in het Gewest, na Sint Joost ten Node.

Indicator bevolking(sdichtheid)	Molenbeek 2019	Molenbeek 2025	Brussels Gewest 2019	Brussels Gewest 2025
Totale bevolking (aantal)	97,462	98,713	1.218.255	1.255.795
Oppervlakte (km²)	5.90	5.90	161.38	161.38
Bevolkingsdichtheid (inw./km²)	16,518	16,731	7,550	7,732

Bron: Bisa

Leeftijdsgroep	Molenbeek 2020 (%)	Molenbeek 2025 (%)	Brussels Gewest 2020	Brussels Gewest 2025 (%)
0-17 jaar	28,9*	27,1*	22.7	21.4
18-64 jaar	59.5	61.2	64.2	65.5
65+ jaar	11.6	11.7	13.1	13.1

Bron: Bisa

Indicator armoede & gezin	Molenbeek 2020	Molenbeek (ref. Jaar)	Brussels Gewest 2020	Brussels Gewest (ref. Jaar)
Armoederisico (%) in 2021		34.6		25
Mediaan equivalent inkomen (€) in 2023		21,289		24,800
Gemiddeld inkomen per aangifte per inw. (€) (2022)		12.626**		17,394
Personen met equivalent leefloon (%) (2024)	6,2*	7,15*	3.59	4.28
Onderwijskansarmoedeindex (OKI) op kenm. per lln (2022)	2,83*	2,88*	2.34	2.6
Kind in gezin met zeer lage werkintensiteit (%) (2021)	36,6**	39,8**	30.7	33.1
Alleenstaande ouder (%) (2025)	14.2	15*	11.6	11.6

Bron: Bisa & cijferbankbrussel.be

statistieken

(vervolg)

nationaliteiten op 1 jan. (%)	Molenbeek 2020	Molenbeek 2025	Brussels Gewest 2020	Brussels Gewest 2025
Aantal vreemdelingen in bevolking	28.2	28.8	33.1	24.8
Aandeel EU onderdanen (zonder België) in bevolking	13.6	14.0	21.4	23.0
Aantal Belgische nationaliteit in bevolking	71.8	71.2	66.9	75.2
origines op 1 jan. (%)	Molenbeek 2020	Molenbeek 2024	Brussels Gewest 2020	Brussels Gewest 2024
Personen met Buitenlandse herkomst	84.9	87,1*	74.3	77.4
Personen met herkomst EU	17.4	17.2	28.5	29.1
Personen met herkomst niet EU	67.5	69,9*	45.5	48.3

Bron: Bisa & cijferbankbrussel.be

! Aantal vreemdelingen = aantal personen die een vreemde nationaliteit hebben. Dit zegt niets over de origine of roots van de bevolking
De Belgische nationaliteiten wijzen op institutionele integratie, niet op het verdwijnen van gemeenschappen.

Leerlingen in Nederlandstalig kleuteronderwijs	Molenbeek 2019	Molenbeek 2022	Brussels Gewest 2019	Brussels Gewest 2022
Naar woonplaats & thuistaal Nederlands (%)	20.6	17.4	23.4	22.3
Naar woonplaats & thuistaal niet - Nederlands (%)	78.4	81.9	75.7	76.9
Leerlingen in Nederlandstalig lager onderwijs	Molenbeek 2019	Molenbeek 2022	Brussels Gewest 2019	Brussels Gewest 2022
Naar woonplaats & thuistaal Nederlands (%)	23.8	21.2	26.9	24.6
Naar woonplaats & thuistaal niet - Nederlands (%)	76.1	78.7	72.9	75;3
Leerlingen in Nederlandstalig middelbaar onderwijs	Molenbeek 2019	Molenbeek 2022	Brussels Gewest 2019	Brussels Gewest 2022
Naar woonplaats & thuistaal Nederlands (%)	23.5	23.6	27.4	28.4
Naar woonplaats & thuistaal niet - Nederlands (%)	76.3	76.3	72.2	71.3

Bron: cijferbankbrussel.be

ruimte voor meerstemmigheid

CONTACT

GC De Vaartkapoen

Sint Jozefstraat 14
devaartkapoen@vgc.be

O.B. De Boekenmolen

Hovenierstraat 47A
bibliotheek@molenbeek.irisnet.be

De Nederlandstalige cultuurdienst

Hovenierstraat 47B
cultuurbeleid.1080@molenbeek.irisnet.be

Brede School Molenbeek

Ninoofsesteenweg 144
bredeschool1080@gmail.com

het Huis van Culturen en Sociale Samenhang

Mommaertsstraat 4
contact@lamageison1080hethuis.be

